

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

14^E JAARGANG

WOENSDAG 24 APRIL 1929

No. 695

INHOUD.

	Blz.
DE RUSSISCHE OLIE OP DE WERELDMARKT I door Dr. Wilhelm Mautner.....	390
De werkelijke waarde van Suriname als cultuurland V (Slot) door J. S. G. Kasteleijn.....	392
De Rijksmiddelen	394
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Het Federal Reserve System in 1928 door Dr. F. H. Repelius	395
De Engelsche begrooting door F. W. Forge	397
AANTEKENINGEN:	
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederl.-Indië	398
BOEKAANKONDIGINGEN:	
Die Mannheimer Hafen-Anlagen, bespr. door C. Vermey	399
Ontvangen boeken	400
MAANDIJSERS:	
Overzicht der Rijksmiddelen	400
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	401—408
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: Mr. Q. J. Terpstra.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonneés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeploegweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro rekening No. 6729.

23 APRIL 1929.

In verband met den naderenden Meitermijn werd algemeen geld vrijgemaakt, waardoor het aanbod van callgeld deze week belangrijk grooter werd. De no-teering liep daardoor van 5½ tot 3½ pCt. terug. Daarentegen bleven aanbieders voor geld op langeren termijn nog zeer terughoudend. De prolongatierente bleef dan ook regelmatig omstreeks 6 pCt. noteeren en ook particulier disconto kon slechts weinig terugloopen. Meestal moest nog 5¹/₁₆ à 5³/₁₆ pCt. worden toegestaan en alleen aan het einde der week konden enkele posten voor 5½ en 5³/₁₆ pCt. plaatsing vinden.

* * *

De Minister van Financiën heeft een inschrijving opengesteld op schatkistpapier op Dinsdag 23 dezer. Aangeboden worden drie- en zes-maandsbiljetten en 5 pCt. jaarsbiljetten tot een totaal bedrag van 40 miljoen gulden.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een vermindering van f 9.8 miljoen te zien. Het totaal der rechtstreeks bij De Bank geplaatste schatkistpromessen bleef onveranderd op f 30.000.000. De beleeningen vertoonen een daling van f 4.2 miljoen. Het renteloos voorschot aan het Rijk blijkt met f 1.3 miljoen te zijn teruggegaan.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel op dezelfde hoogte. Het zilver vermeerderde met f 300.000. Het buitenlandsch tegoed is weder vooruitgegaan. De post diverse rekeningen op de actiefzijde der balans nam weliswaar met f 7.7 miljoen af, maar het hoofd buitenlandsche wissels geeft een vermeerdering van f 19.5 miljoen te zien.

De biljettencirculatie daalde met f 5.8 miljoen. De rekening-courant-saldi stegen met f 2.9 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 1.6 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 54.

* * *

De wisselmarkt bleef ook deze week weder flauw. De koersen liepen echter niet veel meer terug en waren aan het einde der week eerder iets hoger. Dollars 2.49¹/₁₆—2.48¹⁵/₁₆; Ponden 12.09¹/₈—12.08³/₈—12.08%; Marken 59.04—59—59.02½ etc. De koersen op Spanje waren zeer onzeker. Aanvankelijk liep de koers iets op, maar later was de stemming weder zeer flauw en gisteren werd voor 36.40 afgedaan.

LONDEN, 22 APRIL 1929.

De geldpositie was gedurende de geheele vorige week gemakkelijk, zonder dat men een speciale reden kon aanwijzen voor het grootere aanbod. Ook de Bankstaat helderde dit punt niet nader op, daar het saldo der bankiers nog verder teruggelopen was tot £ 60 miljoen. Alleen op Zaterdag waren er teekenen van mindere geldruimte; men neemt dan ook aan, dat deze week tot het einde der maand geld meer gezocht zal zijn.

Het aanhoudend geldaanbod, gepaard met voortgezette wisselaankopen voor Fransche rekening, deden de discontonoteering nog verder tot 5½ pCt. verzwakken. Heden is de toon echter beduidend vaster en wordt de koers 5³/₁₆ pCt. genoemd onder den invloed van den weder aantrekkenden Dollarkoers en de onzekerheid gecreëerd door de recente berichten over de moeilijkheden bij de oplossing der Duitsche reparatiebetalingen.

DE RUSSISCHE OLIE OP DE WERELDMARKT.

I.

Verkoop.

De verzorging van de *binnenlandsche en buitenlandse markten* met de voornaamste producten, in den vóór-oorlogstijd en onder de heerschappij der Sovjets, blijkt uit de eerste der volgende opstellingen, terwijl de tweede de cijfers voor de beide laatste bedrijfsjaren in details laat zien:

Verkoop in binnen- en buitenland van Russische petroleumproducten.

	Binnenland.					
	1913	1923/24	1924/25	1925/26		
Benzine	1122	29	45	63		
Lampolie		465	574	783		
Smeerolie	1431 *)	73	111	160		
Stookolie (Mazoet) ..	4019	2853	3787	4244		
Smeermazoet	—	88	110	152		
Totaal	6562	3508	4627	5402		
	Buitenland.					
	1913	1921/2	1922/3	1923/4	1924/5	1925/6
Benzine	152,2	43,6	40,6	134,0	276,0	406,3
Lampolie	440,2	59,8	173,0	347,6	391,1	305,4
Smeerolie enz.	238,7	36,7	58,6	133,1	182,8	190,4
Stookolie	116,6	0,2	37,6	109,1	487,4	570,9
Totaal	947,7	140,3	309,8	723,8	1.337,3	1.473,1

*) = alle andere raffinageproducten.

Verkoop in binnen- en buitenland van Russische petroleumproducten.*)

(In 1000 tons).

Product	Binnenland		Buitenland		Totaal	
	1926/27	1927/28	1926/27	1927/28	1926/27	1927/28
Benzine	76,9	98,3	599,5	760,3	676,4	858,6
Lampolie	1.018,2	1.189,7	438,3	663,2	1.456,5	1.352,9
Gas- en Dieselolie ..	606,8	672,5	130,4	221,5	737,2	894,0
Smeeroliën	159,6	198,7	162,1	183,0	321,7	381,7
Petroleumpek	187,5	197,8	5,8	11,6	193,3	209,4
Solarolie	—	—	30,8	50,5	30,8	50,5
Stookolie (Mazoet) ..	3.863,2	4.434,5	544,3	682,2	4.407,5	5.116,7
Ruwe petroleum	—	—	127,2	155,9	127,2	155,9
Wagensmeer	12,0	14,8	—	—	12,0	14,8
Totaal	5.924,2	6.806,3	2.038,4	2.728,2	7.962,6	9.534,5

*) Volgens „L'Industrie Pétrolière”, pag. 8.

Een in vergelijking met de vóór-oorlogsperiode tot bijna het drievoudige opgevoerd exportquantum kon, natuurlijk niet uitsluitend op de vóór-oorlogse markten worden ondergebracht, des te minder waar deze tengevolge van de oorlogs- en revolutiejaren, grootendeels verloren waren gegaan. In welke mate den Russen het heroveren dezer markten en het veroveren van nieuwe is gelukt, toont duidelijk de volgende tabel:

Uitvoer van Russische petroleumproducten naar verschillende landen.*)

Naar	1913	1925/26	1926/27	1927/28
Italië	16,5	380,6	477,6	493,8
Groot-Brittannië ..	178,3	384,7	381,0	387,3
Frankrijk	112,4	179,4	386,0	354,8
Duitschland	129,2	201,4	246,4	344,2
Egypte	123,4	84,5	131,7	218,7
Spanje	—	14,8	69,2	206,2
Britsch-Indië	—	—	24,5	154,9
Turkije	149,0	43,3	34,1	120,6
België	83,1	48,2	64,4	103,6
Tsjecho-Slowakije,	—	—	—	—
Oostenr., Hongar.	—	40,0	99,5	100,3
Denemarken	—	8,4	5,8	44,5
Letland en Litauen	—	24,1	25,1	41,3
Griekenland	—	11,3	21,4	37,8
Afrika	—	—	—	19,4
Finland	—	5,6	8,1	11,3
Bulgarije	—	7,1	2,5	6,5
Zuid-Amerika	—	—	—	5,6
Estland	—	2,2	12,2	5,5
Nederland	—	14,1	5,0	4,8
Zweden	—	—	—	2,2
Noorwegen	—	5,5	5,6	—
Bunkerolie	155,8 ¹⁾	18,6	38,2	64,9
Totaal	947,7	1.473,8	2.038,3	2.728,2 ²⁾

*) „Le Pétrole Russe”, No. 20, pag. 3.

De afzet naar *Italië* heeft zich in vergelijking met den tijd vóór den oorlog verdertigvoudigd, en het land van het fascisme is de grootste koper van de olie uit het land van het bolsjewisme. Een kenner van de beide systemen, tot in het uiterste doorgevoerde dictaturen, zal deze omstandigheid vermoedelijk minder verbazingwekkend vinden dan zij op het eerste gezicht schijnt, al mogen dan in elk geval een Mussolini als beste klant van Stalin, en laatstgenoemde als leverancier van den eerste een beeld vormen, waaraan geenszins het groteske ontbreekt.

Op één na de grootste afnemer, met meer dan het dubbele quantum van vóór den oorlog is *Engeland*, in weerwil van den juist daar met bijzondere heftigheid tegen de Russische petroleum gevoerden strijd, welke echter slechts kon bewerken, dat de invoer in de laatste jaren stabiel bleef, en niet meer, zoals voordien, met sprongen steeg. *Frankrijk* volgt met het drievoud van het vredeskwantum op de derde plaats, maar had met iets grootere hoeveelheden in 1926/27 op de tweede plaats gestaan. *Duitschland*, welks invoer aan Russische olie voortdurend stijgt, volgt Frankrijk op geringen afstand; ook dit land koopt bijna driemaal zooveel Russische petroleum als vóór den oorlog. *Egypte*, eveneens een tooneel van heftige concurrentie, neemt met het dubbele van den vredesinvoer de hierop volgende plaats in, waarna dan *Spanje* komt. Het in dit land, door de naar *Italië* aanschouwend geörienteerde dictatuur, ingestelde petroleummonopolie wordt, zooals bekend, door een bankgroep met deelneming van den Staat door middel van een monopolie-pachtmaatschappij „Camps” geëxploiteerd. Ook deze groep kon aan de verlokkingen van de goedkope Sovjet-petroleum geen weerstand bieden: het Monopolie-bestuur koopt grootendeels Russische olie. In *Britsch-Indië*, waar de Russen, gelijk bekend, met hulp van de Standard Oil Co. of New York de laatste jaren sterk stijgende kwantums wisten te plaatsen — *Britsch-Indië* was gedurende langen tijd een der voornaamste krijgstooneelen in den oorlog der Koninklijke-Shell tegen de Sovjets en hunne New Yorksche bondgenooten —, hebben de Russen ten deele een markt heroverd, waarvan zij tengevolge der revolutiestormen van 1905 geheel waren verdrongen. In *Turkije* gelukte het heroveren van de vóór-oorlogsmarkt slechts gedeeltelijk, terwijl *België* iets meer dan vóór den oorlog afnam.

Welke kwantums der verschillende producten de diverse landen kochten, kan men ten slotte vinden in de hiernaast afgedrukte gedetailleerde tabel voor het laatste jaar.

Men ziet dus, dat er wel een en ander veranderd is, sedert de Koninklijke in haar jaarverslag over 1921 kon schrijven:

„Volgens oncontroleerbare berichten moeten de Sovjets op... (deze) terreinen petroleum produceren en deze, evenals de in 1917 voorhanden voorraden, in de raffinaderijen te Bakoe en Grosny verwerken. Het grootste gedeelte der gewonnen producten zal wel in Rusland zelf verbruikt worden en slechts een klein deel vindt zijn weg via de havenplaatsen aan de Zwarte Zee naar de wereldmarkt.”

De Russen gingen daarbij ongeveer volgenderwijze te werk: in de eerste plaats knoopten zij relaties aan met kleinere firma's, welke de goedkope olie gaarne kochten en met de andere, grotere maatschappijen in concurrentie traden; dit gaf echter ook verscheidene onder de laatstgenoemde aanleiding, die petroleum te koop, o.a. ook der Koninklijke-Shell-groep, die daartoe, zooals zij enkele jaren later bekend maakte, door de Engelsche Regeering (Lloyd George) werd aangezet of althans daarin gesteekt, omdat men de Engelsch-Russische handelsbetrekkingen op deze wijze dacht te bevorderen. Zij heeft deze aankopen destijds zowel tegenover hare medestrijders tegen Rusland als tegenover het publiek verde-

1) = alle andere landen, niet afzonderlijk genoemd.

2) Waaronder Perzië 39.405 (10 % meer dan in 1926/27 en 50 % meer dan in 1913). Le Pétrole Russe No. 20, pag. 14.

UITVOER VAN PETROLEUMPRODUCTEN UIT RUSLAND IN HET BEDRIJFSJAAR 1927/28 (zonder Perzië en Mandsoerije). *)

In 1000 K.G.

Land van bestemming	Lampolie	Benzine	Ligroïne	Smeetolie	Solarolie	Andere oliën	Wagenmeer	Mazoeet	Motorbrandstoffen	Ruwe petroleum	Gasolie	Asphalt en teer	Totaal voor 1927/28
Engeland ..	194.440	101.313	22.832	30.984	—	850	—	24.967	—	—	11.984	—	387.370
Egypte ..	152.034	11.163	—	—	—	—	—	53.028	—	—	2.460	—	216.685
Britsch-Indië ..	153.921	—	—	—	—	—	—	—	—	—	958	—	154.879
Duitschland ..	10.778	140.888	2.522	40.794	37.855	12.814	9.954	20.010	—	31.827	36.724	—	344.171
Frankrijk ..	39.978	90.810	—	30.526	1.693	4.656	—	114.132	—	—	13.029	—	354.846
Italië ..	9.024	74.643	—	8.886	3.608	1.339	—	319.182	—	32.683	13.571	—	493.890
België ..	9.696	44.720	—	16.647	5.830	7.639	59	4.259	—	—	14.911	—	103.589
Spanje ..	5.274	119.896	—	6.791	—	1.595	—	36.710	—	—	31.492	—	206.150
Tsjecho-Slowakije, Oostenrijk en Hongarije	43.156	11.547	—	341	—	488	—	43.635	49	78.927	16.092	—	100.331
Turkië ..	—	16.822	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.583
Zweden ..	—	2.151	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.151
Denemarken ..	—	—	—	9.501	—	2.281	—	16.414	—	—	16.319	—	44.515
Griekenland ..	10.078	—	—	391	—	1.136	—	6.197	—	—	19.963	—	37.765
Nederl. ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bulgarije ..	4.976	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.818
Afrika ..	—	11.475	784	—	—	—	—	—	—	—	1.524	—	6.500
Zuid-Amerika ..	1.031	1.556	—	1.356	58	193	—	—	—	—	—	—	6.500
Letland en Litauen	22.713	3.393	—	106	1.429	41	—	—	—	—	—	—	19.349
Estland ..	2.422	346	—	431	12	82	—	—	—	—	—	—	5.564
Finland ..	3.553	3.469	—	1.168	—	263	—	—	—	—	—	—	41.297
Voor schepen	77	—	—	63	—	48	—	—	—	—	—	—	5.465
Totaal ..	663.151	734.192	26.138	147.985	50.436	31.988	11.620	38.178	14.886	155.847	205.313	954	2.728.152
Verdeeld over de drie „Trusts“:													
Aznett ..	650.397	260.896	26.133	146.450	49.043	34.647	11.120	572.015	13.283	11.554	187.950	—	1.064.496
Grosneft ..	5.316	473.206	—	1.534	1.443	6	500	109.380	2.365	143.437	—	—	734.635
Embanefi ..	7.438	—	—	—	—	335	—	—	531	886	17.363	—	30.001

*) Le Pétrole Russe, No. 21, pag. 18/19.

digd, en in haar jaarverslag over 1923 den boycot van Russische petroleum met alle stelligheid op principiele gronden verworpen („boycot is een sympathiek noch zelfs een zuiver wapen ter bereiking van eenig doel en bovendien vergete men niet, dat een deel der geëxporteerde petroleum afkomstig moet zijn van staatsterreinen en dus uit een bron, waarop geen enkele aanmerking valt te maken.” (blz. 17).

Aldus hebben de Russen geleidelijk een kring van afnemers gewonnen, waartoe in Duitschland tijdelijk de Deutsche Erdoel A.-G., de Deutsche Petroleum A.-G. en de Deutsch-Amerikanische Petroleum Gesellschaft (Standard Oil Co. of New Jersey) behoorden, evenals het z.g. „Russische Smeerolie-Consortium”, d.w.z. de beide eerstgenoemde en vijf bij de smeerolie-branche in het bijzonder geïnteresseerde firma's (Maschinenöl-Importgesellschaft, m. b. H., Mineralölwerke Albrecht & Co., Oelwerke Julius Schindler G.m.b.H. en Rhenania-Ossag-Mineralölwerke A.-G., alsmede de Ernst Schliemanns Oelwerke G.m.b.H.).¹⁾

Andere afnemers van Russische petroleumproducten in Duitschland zijn o.a. de volgende: het Benzol-Verband, door leveringscontracten voor langen tijd aan de Russen verbonden; dit verkoopt het onder het handelsmerk „Aral” bekende mengsel van benzine en benzol; insgelijks is de Reichskraftspirit G.m.b.H. cliënte van de Sovjets, welke bovendien geregeld leveren aan de Kohle A.-G. en aan de „Etag”, Erdöl- und Teerprodukten A.-G. (concern van den bruinkool-industrieel Julius Petschek), die de Russische benzine verkoopt als „Etagin”. Voorts zou kunnen worden genoemd de „Nitag”, Naphta-Industrie und Tankanlagen A.-G., en — in ander verband — de (men zie hieronder) „Gallia” Mineralölprodukten-Vertriebsgesellschaft A.-G.

In Frankrijk is het allereerst de Pétrofina Française, dochtermaatschappij van de Belgische Pétrofina, waarmede de Sovjets relaties onderhouden, en die onlangs haar benzinemonopolie-overeenkomst met de Parijsche vertegenwoordiging van het Naphtasyndicaat voor 1929 en 1930, ten bedrage van 215.000 tons per jaar heeft hernieuwd,²⁾ en daarbij optrad namens een groep van Fransche importeurs, welke de volgende firma's omvatte: Desmarais Frères, Compagnie Industrielle des Pétroles,³⁾ Lille-Bonnières et Colombes, Raffineries des Pétroles du Nord (dochtermaatschappij van de Pétrofina), Société Alsacienne des Carburants, Société Française des Carburants. Bovendien waren met de Pétrofina belangrijke smeerolie-contracten afgesloten. Ten slotte zijn nog afnemers: Pétrole Block Français (dochtermaatschappij van het Roemeense Pétrole Block) en Bigard Frères.

¹⁾ De Rhenania-Ossag is ontstaan uit de fusie van de vroegere Mineralölwerke Rhenania en de Oelwerke Stern-Sonneborn A.-G., waarvan de eerste sedert vele jaren reeds, de laatste eerst sedert enkele jaren, tot de Koninklijke-Shell-groep behoorden, en welke in 1925 tezamen smolten. Het is wel interessant, daarbij op te merken, dat het voornamelijk het uitblijven der Russische leveranties aan de Oelwerke Stern-Sonneborn A.-G. is geweest, dat deze onderneming aanleiding heeft gegeven, aansluiting bij de Koninklijke-Shell-groep te zoeken. Voor de Deutsche Erdöl A.-G. en de Deutsche Petroleum A.-G., welke sindsdien tot één geheel in het petroleumbedrijf werden vereenigd, trad later de Anglo-Persian als leverancierster op, welke zich tevens met 40 pCt. van het kapitaal interesseerde bij de verkoopsorganisatie „Odex”, Deutsche Petroleum Import Ges.m.b.H., en vervolgens deze deelneming waarschijnlijk nog heeft verhoogd.

²⁾ De contracten voor de jaren 1925—1928 hadden geloopt over resp. 69.500 — 90.000 — 140.000 en 180.000 tons; bovendien waren buiten het contract om nog in 1925—1927 resp. 4.624 — 3.209 en 74.957 tons ingevoerd. (Le Pétrole Russe, No. 18, pag. 16).

³⁾ Daarbij is de Sinclair-groep geïnteresseerd geweest, die op deze wijze met de Sovjets, in weerwil der bekende intrekking van de Sachalin-concessie in indirecte betrekking bleef; de Cie. Industrielle's overigens kort geleden overgegaan in het bezit van de Vacuum Oil Co.

In België vinden wij als afneemsters van de Russische olie behalve de Purfina (dochtermaatschappij van de Compagnie Financière Belge des Pétroles „Pétrofina”), de Belgo-Caucasiëne des Pétroles et du Commerce (Belpétrole), benevens de Société Anonyme d'Armements, d'Industrie et de Commerce, welke in nauwe relatie staat tot de Parijische groep A. André Fils en de Gulf Oil Corp., een der beide grootste Amerikaansche „onafhankelijken”.

In Nederland levert een Nederlandsche Petroleum Mij. „Purfina”, dochteronderneming van de bovenvermelde Belgische maatschappij, Russische petroleum, evenals de Rotterdamsche Olie Import Mij. „Rotol”, die in nauwe relatie staat met voornoemde Mineralölwerke Albrecht & Co.; tot de belangensfeer van deze behoort of behoorde ook de Olie-Crediet Mij., Rotterdam.

In Italië zijn het de door de Azienda Generale Italiana Petroli (A.G.I.P.), de door de Regeering gecontroleerde maatschappij, beheerschte Società Nazionale Olii Minerali (S.N.O.M.) S.A. en de Raffineria Olii Minerali S.A., insgelijks gecontroleerd door de A.G.I.P., welke Russische petroleum in groote hoeveelheden koopen.

In Engeland werkten met de Russen samen de Medway Oil and Storage Co. en hare dochtermaatschappij, de Power Petroleum Co. Deze maatschappij was de eerste, en tot kort geleden de eenige, welke 5 pCt. van de waarde der petroleumproducten wilde storten in een fonds tot schadeloosstelling der vroegere bezitters; zeer tot misnoegen der benadeelden bleef het tot dusverre bij de goede bedoeling.¹⁾ Voorts werd in 1926 de Independent Oil Distributing Co.²⁾ opgericht, die van den vroegeren Engelschen Gezant in Den Haag, Walter B. Townley en een zekeren heer H. B. Fox een contract verkreeg, dat haar den alleenverkoop van Russische benzine in de graafschappen Hampshire, Berkshire, Surrey, Kent en Sussex waarborgde. Ook de Lubricating and Fuel Oils Ltd. (Gulf Oil) behoort daartoe. De nieuwste, en toch eigenlijk ook weder oude, klanten der Russen zijn sedert het tot stand komen van het nieuwe verdrag de Anglo-American Oil Co. (Standard Oil Co., New Jersey), de Asiatic Petroleum Co. (Koninklijke-Shell) en ten slotte de Anglo-Persian Oil Co., welke niet tot de benadeelde vroegere bezitters behoort.

In Amerika zijn, wanneer men van de door Europeesche dochterondernemingen geschapen betrekkingen tot de Russen afziet, de Standard Oil Co. of New York en de Vacuum Oil Co., koopsters van Russische petroleum.

Dat talrijke stedelijke besturen, maar ook de oorlogsmarine van Frankrijk en Italië geregelde koopers van Russische olie zijn, moge nog slechtheidshalve worden opgemerkt.

(Slot volgt).

DR. WILHELM MAUTNER.

¹⁾ Onlangs is deze maatschappij onder controle gekomen van de Western Oil & Refining Co., een groote „onafhankelijke” Amerikaansche maatschappij.

²⁾ Tot den Raad van Commissarissen dezer inderdaad van de andere Engelsche petroleum-groepen zeer „onafhankelijke” maatschappij behoort o.a. Lt. Col. T. C. R. Moore, een der vier conservatieve Lagerhuis-leden, welke zich voordien door een reis naar Rusland een oordeel omtrent de Russische toestanden hadden getracht te vormen. Lt. Col. Moore, wegens de oprichting dezer maatschappij heftig aangevallen, rechtvaardigde zich in de pers met de verklaring, dat hij daardoor niet voor zichzelf geld wilde verdienen, maar dat hij het plan had, „met onverschillig welk practisch idee te beginnen, om aldus de Engelsche schuldeischers van Rusland, die door confiscatie alles hadden verloren, te helpen.” Ook in dit geval heeft, voor zover ons bekend is, het publiek nog niets vernomen omtrent de resultaten, welke dit plan voor de vroegere eigenaren van bezittingen in Rusland had.

DE WERKELIJKE WAARDE VAN SURINAME ALS CULTUURLAND.

V (Slot).

Wat den grooten landbouw betreft hebben wij gezien, dat de oorzaak van den precainen toestand gelegen is in het feit, dat de Surinaamsche Liberia-koffie een te klein afzetgebied heeft en dat de kolonie in hoofdzaak op één kurk drijft, in alle geval voor hare verdere ontwikkeling voorloopig op die eene cultuur is aangewezen.

De pogingen, door het Proefstation, met name door dr. Fernandes, gedaan ten einde den zuren smaak van de koffie af te krijgen, die, zooals reeds gezegd, een beletsel is voor uitbreiding van het afzetgebied, moeten dus zoo krachtig mogelijk gesteund worden.

De voorloopige resultaten, die men met de nieuwe bereidingswijze bereikt heeft, wettigen het vermoeden, dat men op den goeden weg is en het zou zeer te betreuren zijn als men deze onderzoekingen om financieele redenen niet tot het uiterste zou kunnen doorzetten. Ik vermoed, dat machinefabrikanten hierbij ook waardevolle adviezen zullen kunnen geven. Het succes, dat van de uitbreiding van den aanplant verwacht wordt, is grootendeels van den uitslag der proeven afhankelijk. Blijft het afzetgebied zoo beperkt als het thans is, dan zal voor het meerdere product, dat in de eerstkomende jaren te voorzien is, geen loonende afzet te vinden zijn.

Indien men er werkelijk in slaagt, dat gebrek van de koffie te verhelpen, dan moet er een flinke propaganda voor de nieuwe Surinaamsche Liberiakoffie gemaakt worden, waartoe de tentoonstelling te Parijs in 1931 misschien een goede gelegenheid zou bieden. Het zal veel geld kosten, maar de naaste toekomst van de bestaande ondernemingen hangt er geheel van af. Laat het dus niet aan de middelen ontbreken om het werk op de meest intensieve wijze voort te zetten.

Bij het zoeken naar nieuwe uitvoerproducten van den grooten landbouw is de groote moeilijkheid, dat de lage kleigronden slechts voor zoo weinig cultures geschikt zijn. Hierin is alleen verandering te brengen door een andere wijze van drooglegging, nl. door bemaling. Naar ik meen zijn er in Demerara proeven met bemaling genomen, die zeer goed geslaagd heeten. Gezien het groote belang, dat hieraan verbonden is, verdient het zeker aanbeveling ook in Suriname de mogelijkheid daarvan te onderzoeken door middel van een proefpolder. Aan Nederland, dat een Haarlemmermeer en een Zuiderzee kan droogleggen, is het zeker wel toevertrouwd voor heel wat minder geld een uiterst vruchtbare kuststreek — ter grootte van ruim één miljoen hectaren — voor meer cultures geschikt te maken, dan waarvoor deze thans te gebruiken is. Slaagt men hierin, dan pas worden voor Suriname groote mogelijkheden geboren.

Uit het feit, dat de cacao op de lage gronden verdwenen is, behoeft men nog niet te concludeeren, dat zij in Suriname niet meer groeien wil.

Het was opmerkelijk, dat de cacao op de hogere gronden er nog steeds goed uitzag en blijkbaar niet bijzonder van de droogte van 1925/26 geleden had.

De cacao op de witte gronden was al lang ziek en vertoonde reeds meer dan 10 jaren teekenen van achteruitgang en de droogte heeft haar in 1926 den genadeslag gegeven. Men moet zich daarover niet te zeer verwonderen. Eerder moet men verbaasd staan over het feit, dat de cacao het op die voor een veeljarig gewas betrekkelijk dunne bouwkruin nog zoo lang heeft uitgehouden. Het geheele wortelstelsel der boomen zit in den bovengrond en heeft dus bij sterke droogte, die den kleigrond doet barsten, zeer veel te lijden. Op de lossere hooge gronden konden de wortels meer in den ondergrond doordringen en daardoor is het te verklaren, dat aan de cacao bij de kleine landbouwers op Lelydorp, etc. niet te zien was, dat zij een dergelijke droogte had meegemaakt, niettegen-

staande de verzoiging allerminst aan de hoogste eischen beantwoorde.

Dit is wel een bewijs, dat de cacao in Suriname niet bezweken is aan de aldaar voorkomende ziekten; zooals met de rubber het geval geweest is, en tevens kan men er uit concludeeren, dat slechts een speciaal gedeelte van den Surinaamschen bodem voorloopig voor de cacao-cultuur niet te gebruiken is.

Dat het klimaat voor de cacao geschikt is, blijkt voldoende uit het grootte aantal jaren, dat zij daar welig getierd heeft. Succes op een andere grondsoort is dus volstrekt niet uitgesloten en gezien den gevaarlijken toestand, waarin Suriname verkeert, is het nemen van een proef met cacao op die hooge gronden zeer gewenscht.

Op het oogenblik zijn de cacaoprijzen bijzonder laag en doorgaans breidt men een cultuur uit als de prijzen hoog zijn. Wij weten echter, dat alle cultures — enkele geluksvogels als de Delische tabakscultuur uitgezonderd — aan vele ups en downs onderhevig zijn en dat zij, die in een tijd van hooge prijzen met de uitbreiding hunner onderneming begonnen zijn, welke dikwijls pas in volle productie komt als de prijzen laag zijn, vaak achter het net visschen.

Er zijn nog meer motieven, die pleiten voor het thans entameeren van de cacao-cultuur. Zooals in ons vorig artikel aangehaald uit het rapport van den cacaomakelaar Hoekstra, wordt de cacao-markt in hoofdzaak voorzien door de inheemsche bevolking van de Goudkust. Het is een bekend feit, dat de inlanders over het algemeen weinig doen aan het bestrijden van ziekten en ik geloof niet, dat de bewoners van de Goudkust daar een uitzondering op zullen maken.

In Suriname vernam ik, dat in de cacao op de Goudkust reeds sedert eenigen tijd ziekten geconstateerd zijn; de verspreiding, vooral in inlandsche tuinen, gaat doorgaans zeer snel en het is dus absoluut niet uitgesloten, dat de domineerende positie van dat land na eenige jaren achteruit zal gaan.

Verder zijn er in den laatsten tijd ontdekkingen op het gebied van de cacao-cultuur gedaan, die het aan nieuwe ondernemingen mogelijk zullen maken goedkoop te produceeren dan de oude kunnen doen.

Het is nl. gebleken, dat wat voor rubber geldt ook bij cacao opgaat, t.w. dat slechts een klein aantal boomen den oogst levert en er op de oude ondernemingen steeds een groot kwantum boomen is, die feitelijk verlies geven, omdat hun productie onvoldoende is en blijft.

Bij de rubbercultuur wordt aangenomen, dat een nieuwe onderneming, bij wier aanleg rekening is gehouden met de nieuwste ontdekkingen op het gebied van selectie, oculatie, etc. de concurrentie met oudere ondernemingen gemakkelijk kan opnemen.

Bij de cacao heeft men ontdekt, dat het geven van veel of weinig kolven een constante eigenschap van den boom is en dat er dus voor het welslagen van een onderneming alles aan gelegen is, van welke boomen het zaad gewonnen is.

Ook op het gebied van beschaduwing, plantwijdte, vorm van den boom, etc. heeft men merkwaardige vondsten gedaan en meer zekerheid verkregen omtrent hetgeen het beste voor de boomen is.

Onder deze omstandigheden geloof ik den aanleg van een cacao-onderneming op uitgezochte hoogere gronden in Suriname gerust te mogen aanraden.

Voor de kolonie acht ik het nemen van deze proef van het grootste belang, omdat zij bij welslagen op ruime schaal kan worden nagevolgd en dan de cacao een tweede kurk kan worden om op te drijven.

Deze proefonderneming zal echter zeer langzaam moeten worden aangelegd, omdat de aanleg gelijken tred dient te houden met het beschikbaar komen van geselecteerd plantmateriaal uit den Cultuurtuin. Het plantmateriaal is echter een factor van te overwegend belang om er niet alles voor te doen wijken. Fouten, bij de keuze daarvan gemaakt, zijn nooit meer te herstellen, en daarvoor moet zelfs de mogelijkheid van

het eerder in volle productie komen wijken.

Op Trinidad heeft het Gouvernement een proefonderneming van cacao en andere uitvoerproducten; waar voor Suriname ongetwijfeld veel te leeren is.

Misschien zou iets dergelijks ook voor Suriname aanbevelenswaardig zijn.

Bij mijn bezoek aldaar werd mij medegedeeld, dat de onderneming zichzelf bedroop.

Recapitulerende, ben ik dus tot de volgende conclusies gekomen:

dat de opvatting, dat Suriname een land van grooté vruchtbaarheid is, voorzien van prachtige waterwegen, slechts voor een klein gedeelte en wel alleen voor de alluviale kleigronden, opgaat;

dat, willen deze gronden voor meerdere cultures geschikt gemaakt worden dan zij tot nu toe zijn, men op een andere wijze zal moeten inpolderen, nl. met behulp van stoomgemalen (Haarlemmermeer), waardoor groote aaneengesloten complexen drooggemaakt en mechanisch bewerkt zouden kunnen worden;

dat de aanleg van een proefpolder aanbeveling verdient;

dat de kolonie in hoofdzaak op één kurk en dan nog wel een vrij zwakke, nl. de Liberiakoffie-cultuur, drijft;

dat de naaste toekomst der koffiëplantages afhankelijk is van de uitbreiding van het afzetgebied der Liberiakoffie;

dat die uitbreiding ten nauwste samenhangt met het succes, dat de thans aangewende pogingen om den zuren smaak van de koffië af te krijgen, zullen hebben;

dat het derhalve absoluut noodzakelijk is, deze pogingen tot het uiterste voort te zetten en daartoe de noodige middelen te verschaffen;

dat de productiviteit der bevolking moet worden opgevoerd;

dat dit alleen kan door de mogelijkheid te scheppen haar uitvoerproducten te doen telen;

dat koffiësoorten met een wereldmarkt (dus geen Liberia), vruchten en rijst, reeds thans daarvoor in aanmerking komen;

dat ter bevordering van de vruchtencultuur gedurende een zeker aantal jaren voor een goedkoop scheepsgelegenheid gezorgd moet worden;

dat, waar mogelijk, irrigatiewerken moeten worden aangelegd;

dat de bevolking geanimeerd moet worden op de cassaveelden tevens koffië te planten;

dat de hooge gronden, d.w.z. dezulke, die niet behoeven te worden ingepolderd, niettegenstaande hun boschrijdheid, in doorsnede humus- en waterarm zijn;

dat niettemin getracht moet worden de cacao-cultuur op de daarvoor geschikte hooge gronden te doen herleven.

De uitvoering dezer plannen zal aan een afzonderlijk lichaam moeten worden toevertrouwd, dat in nauw contact met het Proefstation zal dienen te staan.

De financiering ervan moet buiten de jaarlijksche Koloniale begroting om geschieden, uit een fonds, dat Nederland voor den economischen opbouw van Suriname besteden wil, evenals 25 jaar geleden voor Ned.-Indië werd voorgesteld.

Hieruit moeten bestreden kunnen worden de uitgaven voor:

de proeven van Dr. Fernandes;

de speciale organisatie, belast met het in het leven roepen van volksculturen van uitvoerproducten;

den proefpolder met stoomgemalen;

de subsidies, noodig voor de verzekering van een goedkoop vruchtentransport gedurende een zeker aantal jaren;

een proefonderneming voor cacao op de hoogere gronden, al of niet in samenwerking met particulieren;

den aanleg van plaatselijke irrigatiewerken.

Zonder nieuw geld in Suriname te steken, komt men er niet. Het wachten op een adviseur, die het middel zal weten aan te geven Suriname zonder oogenblikkelijke offers van Nederland weder tot bloei te brengen, is tevergeefs, dat hebben wij 10 jaar geleden reeds gezegd. Blijft men hierin volharden, dan zal men, zooals reeds zoo vaak gezegd is, door moeten gaan met subsidiëren zonder de kolonie een stap vooruit te brengen.

Sedert mijn vorig bezoek aan Suriname is er weer pl.m. 30 miljoen aan subsidie ingegaan en 8 miljoen aan de kolonie geleend. Wil men weten wat bereikt is, dan raadplege men slechts de ingediende begrooting voor 1930, bij welke opstelling men alle krachten heeft moeten inspannen om niet boven de subsidie der laatste jaren te gaan.

Ik eindig met nogmaals aan te halen, hetgeen Mr. D. Fock in 1912 in een rede over Suriname gezegd heeft:

„Ik ben het met de Surinamecommissie eens, dat men met een blik op de toekomst moest durven ingrijpen om door verbetering van den economischen toestand te komen tot verbetering van den financieelen toestand, maar dan moet men ook de logische consequentie daarvan aanvaarden en bereid zijn tot uitgaven, die daardoor noodzakelijk worden.”

Hoe lang zal men daar nog tegenop blijven zien?

J. S. C. KASTELEIJN.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand Maart 1929, afzonderlijk en vereenigd met die der vorige maanden van 1929 in vergelijking gebracht met de raming van dat jaar en de opbrengst over dezelfde tijdvakken van 1928.

De gewone middelen brachten in de afgelopen maand f 38.352.700 op tegen f 39.029.000 in Maart 1928 en vertoonden mitsdien een geringen achtergang van f 676.200. De totale opbrengst bleef een bedrag van f 909.300 bij de raming ten achter.

De totaal-opbrengst over het eerste kwartaal van dit jaar bedroeg f 121.141.800, d.i. 1.633.800 meer dan in hetzelfde tijdvak van het vorige jaar. Ook de raming werd in bedoelde periode overschreden en wel met f 3.355.600.

In vergelijking met de overeenkomstige maand van het vorige jaar vertoonden de vermogensbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de rechten op den invoer, het statistiekrecht, de geslacht-, de wijn- en de suikeraccijns, de rechten en boeten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking en de domeinen een hooger opbrengstcijfer. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de personeele belasting, de inkomstenbelasting, de zout-, de gedistilleerd-, de bier- en de tabakaccijns, de belasting op gouden en zilveren werken, de rechten en boeten van zegel, de rechten en boeten van registratie en de loodsgelden. De onderscheiden middelen vertoonden derhalve een onderling zeer verschillend beeld. Gunstig was de loop der Rijksmiddelen niet; dat het decres niet grooter is, was grootendeels aan de dividend- en tantiëmebelasting, de successierechten en den suikeraccijns te danken, waarvan de twee eerstgenoemde zooals bekend op onregelmatige wijze binnenkomen.

Evenals de vorige maand gaf de grondbelasting eene daling in opbrengst te zien (van f 274.200). Een inkomst van f 858.900 is voor de maand Maart wel bijzonder laag. Door dezen tegenvaller, die vermoedelijk aan een kleine vertraging in de aanslagregeling van het dienstjaar 1929/1930 is toe te schrijven, daalde de opbrengst over de eerste drie maanden f 226.600 beneden die van het eerste kwartaal 1928. Ook de raming werd in het tijdvak Januari t.m. Maart niet bereikt; de opbrengst bedroeg f 830.200

minder. Het zal evenwel aanbeveling verdienen den loop van dit middel nog eenige maanden af te wachten; hoogstwaarschijnlijk zal de achterstand wel spoedig worden ingehaald.

Ook de personeele belasting liep in de afgelopen maand in opbrengst terug. De daling bedroeg f 167.600 en vindt hare verklaring in de bij de wet van 28 December 1926 (Staatsblad No. 432) tot stand gebrachte belastingverlaging, welke zich in de maand Maart van het vorige jaar nog bijna niet deed gevoelen. Intusschen is sedert 1920 niet zulk een geringe opbrengst als die van de afgelopen maand (f 422.200) geboekt. Door dezen teruggang bleef de opbrengst over de eerste drie maanden van 1929 f 425.700 bij die van de gelijknamige maanden van 1928 ten achter. Ook 3/12 der raming werd niet bereikt; het nadeelig verschil beliep f 1.239.100, doch dit verschil zal in de volgende maanden wel door ruimere ontvangsten worden gecompenseerd.

De inkomstenbelasting leverde in de afgelopen maand f 1.454.400 minder op dan in dezelfde maand van 1928. Deze daling is toe te schrijven aan de verlaging van het tarief bij de wet van 15 Maart 1928 (Staatsblad No. 62), welke eerst met ingang van 1 Mei van dat jaar in werking trad. Ook de raming werd niet gehaald (opbrengst f 118.700 minder). Vergelijkt men de ontvangsten uit de inkomstenbelasting over de eerste kwartalen van 1928 en 1929, dan blijkt, dat de bedragen als volgt over de verschillende dienstjaren kunnen worden onderverdeeld:

	Jan. t/m. Mrt. 1928	Jan. t/m. Mrt. 1929
1925/26....	f 353.700	—
1926/27....	„ 1.861.900	f 170.200
1927/28....	„ 23.542.700	„ 961.400
1928/29....	—	„ 21.051.800
Totaal.	f 25.758.300	f 22.183.400

Uit deze cijfers blijkt, dat de vergelijking in elk opzicht in het nadeel van 1929 uitvalt. Niet alleen het loopende belastingjaar, doch evenzeer de oude dienstjaren brachten minder voor de schatkist op; in totaal bleef de opbrengst van het eerste kwartaal f 3.574.900 bij die van de eerste drie maanden van 1928 ten achter. Daarentegen werd de raming in de afgelopen maanden overtroffen (met f 2.183.400), hetgeen echter niets zegt, daar de inkomstenbelasting in de eerste vijf maanden van het jaar voor het grootste deel wordt ontvangen.

Evenals in de maand Februari was de Vermogensbelasting de eenige directe belasting, die een surplus boven de opbrengst van het vorige jaar opleverde. Thans kwam f 79.500 méér binnen; de reden voor dezen vooruitgang is echter niet bekend. Wellicht is het accres te danken aan een iets spoediger gereed komen der aanslagregeling. De raming werd in de afgelopen maand niet geheel bereikt (opbrengst f 4.600 minder). Gerekend over drie maanden bracht de vermogensbelasting f 379.200 meer op dan in 1928, terwijl de raming met een bedrag van f 213.800 werd overtroffen.

De dividend- en tantiëmebelasting gaf opnieuw een niet onbelangrijke stijging te zien. Het surplus bedroeg f 664.700 en deed het in het eerste kwartaal ingekomen opbrengstcijfer f 1.450.800 stijgen boven dat van hetzelfde tijdperk van 1928. Toch mag aan dezen vooruitgang geen overdreven beteekenis worden gehecht. De maandopbrengsten van dit middel worden thans sterk beïnvloed door twee factoren: de gewoonte van een toenemend aantal Naamlóoze Vennootschappen om in den aanvang van het boekjaar een interim-dividend te geven en den drang om het Jaarverslag zoo spoedig mogelijk na het einde van het boekjaar te doen verschijnen en daardoor de dividenduitkeering te vervroegen. De gunstige maanden voor dit middel schuiven zodoende naar het begin van het jaar op. Overigens valt hierbij te bedenken, dat de raming in het eerste kwartaal niet werd bereikt (inkomst f 1.070.800 minder). Eerst later zal kunnen

worden uitgemaakt, of de geconstateerde stijging in opbrengst van blijvenden aard is geweest.

De invoerrechten liepen weer in opbrengst op (met f 213.300), evenals het statistiekrecht, dat een accres van f 1.400 vertoonde. Beide middelen gaven ook meer dan 1/12 der raming te boeken. Door de slechte maandopbrengst van Februari jl. maakte de kwartaalstaat voor wat deze middelen betreft een minder goed figuur. Vergeleken bij het vorige jaar beliep de teruggang respectievelijk f 313.200 en f 53.700. Wat de raming aangaat werd aan statistiekrecht in het afgelopen kwartaal f 51.400 minder ontvangen; aan invoerrechten werd daarentegen f 528.200 méér ontvangen.

De accijnzen vertoonden een onderling verschillend beeld. Het zout leverde f 14.600 minder op, waardoor dit middel zich in dalende lijn bleef bewegen. Daarentegen wees de geslachtaccijnzen een hooger opbrengstcijfer aan (van f 83.500), waarin een toeneming van het vleeschverbruik tot uitdrukking komt. De wijnaccijnzen gaf ditmaal een kleine stijging te zien (van f 29.400), waardoor de teruggang, die in Februari van dit jaar moest worden geconstateerd, weer vrijwel geheel werd opgeheven. Dat de gedistilleerdaccijnzen in opbrengst daalde behoeft niet te verwonderen; niet alleen trad de bij de wet van 7 Februari 1929 (Staatsblad No. 37) tot stand gebrachte verlaging van het tarief met 1 Maart jl. in werking, doch bovendien hadden terugbetalingen plaats van den over den aanwezigen voorraad gedistilleerd te veel betaalden accijnzen, die in mindering van de opbrengst werden geboekt. Toch viel de teruggang nogal mee. Volgens den middenstaat werd f 910.200 minder ontvangen dan in Maart 1928; neemt men echter in aanmerking, dat de maand Maart in 1928 vijf verschijndagen van den krediettermijn telde tegen vier in 1929, dan verliest deze daling haar in het oog vallend karakter. Ook de bieraccijnzen gaf minder te boeken, t.w. f 23.800; de tijd van het jaar is voor dit middel evenwel niet gunstig; bovendien gaf de maand Januari van dit jaar een nogal ruime ontvangst. De suikeraccijnzen kwam met een sprong van f 3.256.300 op f 4.411.200. Deze stijging is niet aan een verschil in betaaldagen toe te schrijven, daar de maand Maart zoowel in 1928 als in 1929 vier Maandagen bevatte. Vermoedelijk is de hooge ontvangst een gevolg van het aanvullen der voorraden door den handel in het vrije verkeer, nu men den suikerprijs weer gestabiliseerd acht. Tenslotte moge nog worden gewezen op den tabakaccijnzen, die f 108.500 minder opleverde, waarbij evenwel moet worden bedacht, dat dit middel in de beide eerste maanden van het jaar bijzonder ruim heeft gevloeid.

Eene vergelijking van de opbrengst der accijnzen over de eerste kwartalen van 1928 en 1929 en van de raming, leidt tot het volgende resultaat:

	Opbrengst 3 m. 1928	Opbrengst 3 m. 1929	Raming 3 m. 1929
Zout	f 532.300	f 498.900	f 500.000
Geslacht.....	„ 2.521.700	„ 2.656.900	„ 2.750.000
Wijn	„ 668.300	„ 665.400	„ 662.000
Gedistilleerd „	10.498.300	„ 8.755.500	„ 11.250.000
Bier	„ 2.857.000	„ 2.931.900	„ 3.500.000
Suiker	„ 12.063.900	„ 12.321.500	„ 11.825.000
Tabak	„ 5.935.700	„ 6.469.700	„ 5.875.000

De belasting op gouden en zilveren werken gaf ditmaal een lagere inkomst (van f 12.700), waardoor het opbrengstcijfer van het eerste kwartaal f 12.300 beneden dat van het tijdvak Januari t.m. Maart 1928 bleef, en f 5.700 minder bedroeg dan 1/4 der raming. Vermoedelijk moet hierin echter slechts een tijdelijke teruggang worden gezien.

De zegelrechten gaven een mindere bate van f 478.000, waarvan f 181.700 is toe te schrijven aan een trager vloeien der beursbelasting. Hiertegenover staat, dat de zegelrechten in de beide vorige maanden van het jaar ruime ontvangsten hebben opgeleverd; vandaar dat de opbrengst van het 1e kwartaal 1929 f 147.200 steeg boven die van hetzelfde tijdvak van

1928, terwijl eveneens de raming werd overschreden (met f 1.006.800). Hetzelfde verschijnsel doet zich bij de registratierechten voor; ook hier gaf de afgelopen maand minder te boeken (f 122.100) dan in 1928, doch vormden de hooge ontvangsten van Januari en Februari jl. een voldoende tegenwicht, zoodat, gerekend over 3 maanden, het loopende jaar een surplus van f 3.312.600 boven het vorige jaar en een van f 2.893.500 boven 1/4 der raming verschafte. Bij het laatste middel deed de zeer groote aandeelenuitgifte, welke in de afgelopen maanden plaats vond, haar invloed gevoelen, gevolg van de oprichting van nieuwe en de uitbreiding van bestaande Naamloze Vennootschappen. In zoverre schuilt in de opbrengst der registratierechten een wisselvallig element. Gaat men evenwel de opbrengsten der laatste jaren na, dan valt reeds geruimen tijd een gedurige stijging waar te nemen.

De successierechten accessseerden met f 512.100 en brachten daardoor het niet onbelangrijke bedrag van f 3.582.500 in de schatkist. Tot dusver kwam in het loopende jaar reeds f 1.889.100 meer binnen dan in het eerste kwartaal van 1928, terwijl de raming in gemeld tijdvak met f 1.845.700 werd overtroffen. De stijging is wel opvallend; in aanmerking genomen den grilligen loop van dit middel, is de kans echter zeer groot, dat de verkregen voorsprong in de volgende maanden weer wordt te niet gedaan.

De domeinen gaven f 204.400 méér, hetgeen intuschen aan toevallige omstandigheden moet worden toegeschreven. Daarentegen liepen de loodsgelden opnieuw eenigszins in opbrengst terug (met f 53.300). De loop van laatstgenoemd middel stelt tot dusver teleur; gerekend over drie maanden werd in het loopende jaar f 152.300 minder ontvangen dan in 1928, terwijl eene som van f 70.100 beneden 3/12 der raming werd geïnd.

Opmerkelijk is, dat de inkomsten van het „Leeningfonds 1914” tot dusver zoo goed op peil bleven en zelfs een vermeerdering vertoonden, niettegenstaande de middelen van dit fonds zijn ingekrompen. De inkomsten der afgelopen maand bedroegen f 6.272.300 tegen f 6.124.800 in Maart 1928. Van eerstgenoemd bedrag was ruim f 3.391.600, aan de Verdedigingsbelastingen te danken (Verdedigingsbelasting Ib is met ingang van dit jaar verdwenen). In het eerste kwartaal kwam in totaal binnen f 20.685.300 (in hetzelfde tijdperk van 1928 f 19.689.000). De zegelrechten van buitenlandsche effecten brachten in gemeld tijdvak f 35.800 minder op, hetgeen op minder emissies van buitenlandsche fondsen wijst.

Voor het „Wegenfonds” kwam in de afgelopen maand f 331.000 binnen, waarvan f 24.800, op rekening van de Rijwielbelasting komt en f 306.200 op rekening van de Wegenbelasting (1/12 der raming f 610.400). In het eerste kwartaal kwam aan het Wegenfonds in totaal f 1.055.900 ten goede, waarvan f 32.400 Rijwielbelasting. In de eerste drie maanden van 1928 kwam f 5.199.600 binnen, waarvan f 4.469.800 Rijwielbelasting, welke toen grootendeels in de maand Januari werd ontvangen.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HET FEDERAL RESERVE SYSTEM IN 1928.

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons:

De gebeurtenissen op geldmarkt en effectenbeurzen te New York hebben de politiek van het Federal Reserve System zoodanig in het centrum der belangstelling geplaatst, dat de bespreking van het jaarlijkse rapport van den Board ditmaal op den enkele weken geleden aan het Congres aangeboden tekst gebaseerd moge worden, al zullen daardoor, bij gebreke aan de uitvoerige tabellen van het eerst veel later verschijnende volledige rapport, enkele punten buiten beschouwing moeten blijven.

Bedoelde gebeurtenissen vinden op verschillende plaatsen in het rapport van den Board weerklank. Reeds in het inleidende overzicht over het economi-

sche leven der Vereenigde Staten gedurende de berichtsperiode is zulks het geval. De activiteit in de industrie, aldus dit overzicht, nam na de daling in de tweede helft van 1927 weer krachtig toe, om tenslotte een zeer hoog niveau te bereiken. De opbrengst van de landbouwproductie was even hoog als verleden jaar. De afzet der goederen hield gelijken tred met de productie, zoodat er geen accumulatie van voorraden plaats vond. De goederenprijzen zetten hun in den zomer van 1927 begonnen stijging voort, om evenwel gedurende het laatste kwartaal opnieuw te dalen, waardoor zij in December 1928 ongeveer overeenkwamen met die van een jaar geleden. Door goudafvloeiingen op groote schaal en stijging der bankcredieten nam de behoefte aan accommodatie bij de reservebanken toe; deze laatste verhoogden bovendien hare vorderingen op de aangesloten banken door verkoopen van effecten. Als gevolg steeg de rentestand tot een hooger niveau dan sedert 1921 was bereikt. Voornamelijk op het gebied der effectencredieten deed zich deze stijging gevoelen; het is niet gebleken, dat de hooge rente nadeeligen invloed had op handel en industrie.

De gunstige ontwikkeling der conjunctuur ging gepaard met een toeneming van het bedrag der bankcredieten met 4 pCt.; terwijl de „other loans” met 3,8 pCt. stegen, bedroeg de stijging der beleeningen op effecten 7,8 pCt. De toeneming der beleeningen ging vergezeld van een groote uitzetting van de omzetten op de effectenmarkt en een snelle stijging der effectenkoersen. Een en ander weerspiegelt zich in een toeneming van de leeningen aan effectenmakelaars. Volgens de opgaven van het beursbestuur bedroeg het totaal dezer leeningen op 31 December 1928 \$ 6.440 miljoen, terwijl de makelaarsleeningen, verstrekt door memberbanks te New York, die eind 1923 nog omstreeks 1200 miljoen dollar beliepen, de 2 milliard dollar in begin 1925, de 3 milliard een jaar later en in Maart 1928 de 4 milliard bereikten, op dezelfde datum 5,2 milliard dollar bedroegen. De toeneming was voor deze banken gedurende het jaar 1928 1,6 milliard dollar, waarvan 400 miljoen voor banken in de provincie en 1330 miljoen voor particuliere geldgevers werd uitgezet; het bedrag, dat uit eigen middelen aan makelaars werd verstrekt, nam af. De groote toeneming van de uitzettingen voor particuliere geldgevers was voor een gedeelte het gevolg van de gunstige kaspositie der verschillende ondernemingen. Deze uitzettingen geven uit den aard der zaak geen aanleiding tot de schepping van bankgeld, noodzaakten de memberbanks dus niet om hare reserves te versterken en dus daarvoor een beroep op de reservebanken te doen.

De beschouwingen, aan de credietpolitiek gewijd, zijn ditmaal zeer uitvoerig. Zij komen hierop neer, dat „de politiek meer ontwikkelingen en doeleinden van algemeener en verder strekking in het oog moet houden dan de dagelijksche of maandelijksche wijzigingen in bepaalde onderdeelen van het credietwezen. Van deze doeleinden zijn de ononderbroken voorziening van het bedrijfsleven met crediet tegen een redelijken prijs en de bescherming van onzen goudvoorraad, die in verband met de toekomstige behoeften wordt gehouden, tegen te snelle absorptie door credietexpansie de voornaamste.”

„Daar de memberbanks wettelijk verplicht zijn een bepaald percentage van het bedrag harer saldi als tegoed bij de reservebanken te houden, vormen de door de laatste verleende credieten de basis van de geheele credietstructuur. Te groote of te snelle toeneming van welke soort crediet ook, hetzij gebruikt voor goederenhandel, industrie, landbouw of effectenhandel, heeft dan ook de volle aandacht van het stelsel, want „te snelle credietexpansie, onverschillig op welk gebied, kan ernstige financieele desorganisatie ten gevolge hebben... zoodat het zijn plicht is zijn invloed aan te wenden tegen elke te groote uitzetting van crediet”.

Tusschen het midden van 1925 en het einde van 1928 zijn de effectenportefeuilles der memberbanks van 8.863 miljoen dollar op 10.758 miljoen en de beleeningen op effecten van 6.718 miljoen dollar op 9.068 miljoen gestegen, zoodat eind 1928 van een totaal bedrag der verleende credieten van 35.700 miljoen dollar meer dan 57 pCt. den vorm van belegging in of beleening op effecten heeft aangenomen.

Deze ontwikkeling heeft dan ook, te zamen met de vermindering van de goudreserves der Vereenigde Staten met meer dan 10 pCt., hoofdzakelijk de credietpolitiek van het stelsel bepaald. Omtrent de toepassing dezer politiek wordt opgemerkt, dat in den herfst van 1927 de teruggang der conjunctuur in de Vereenigde Staten en de geldschaarschte in het buitenland het stelsel aanleiding gaven om maatregelen te nemen gericht op verruiming van de geldmarkt. Deze politiek heeft ertoe medegewerkt om den goudstroom, die gedurende eenige jaren naar de Vereenigde Staten was gevloeid, van richting te doen veranderen. De reservebanken voorkwamen aanvankelijk door aankopen van effecten op de open markt, dat deze afvloeiing invloed had op de geldmarkt. Tegen het eind van het jaar werden deze aankopen eerst verminderd en daarna geheel stopgezet, daar de vraag naar beurscredieten snel toenam. De geldmarkt bleef niettemin ruim, vooral omdat de seizoensbehoefte aan chartaal geld ditmaal gering was. Toen in het begin van 1928 bleek, dat de conjunctuur zich weer gunstig ging ontwikkelen en de toestand in het buitenland minder zorgwekkend was geworden, besloot men om maatregelen te nemen tot vermindering van de geldruimte door op groote schaal (350 miljoen dollar) effecten te verkoopen, door het disconto herhaaldelijk te verhoogden (waardoor het van 3½ pCt. bij het begin van het jaar op 5 pCt. — respectievelijk, in het geval der reservebanken in de vier westelijke landbouwdistricten op 4½ pCt., in Juli werd gebracht) en door het disconto berekend bij den aankoop van accepten op de open markt eveneens te verhoogden (waardoor het laatste van 3—3¼ pCt. op 4½—5 pCt. werd gebracht).

Als gevolg van deze maatregelen en van de goudexporten moesten de memberbanks, ondanks het hogere disconto, in sterker mate een beroep op de reservebanken doen, wat weer ten gevolge had, dat na eind Mei het totaal der door de particuliere banken verleende credieten afnam. Dit duurde echter slechts drie maanden: na Augustus deden de seizoensbehoeften en de voortgaande stijging der omzetten op de effectenbeurzen de bankcredieten weer toenemen, zoodat zij aan het einde des jaars hooger waren dan ooit tevoren en er tevens een dringend beroep op de reservebanken moest worden gedaan, temeer daar er zich in verband met den oogst ditmaal een groote behoefte aan circulatiemiddelen deed gelden. Waarom de Board gedurende de vijf laatste maanden van het berichtsjaar van verdere maatregelen tot beperking dezer credietuitbreiding heeft afgezien, wordt niet vermeld.

De rentestand in de Vereenigde Staten is, aldus de Board, door de vermindering van den goudvoorraad met 274 miljoen dollar en als gevolg van de politiek van het stelsel gedurende 1928 belangrijk gestegen. Het sterkst steeg de rente der effectencredieten: die van call money te New York steeg van 4,38 pCt. op 8,60 pCt., die van time money van 4—4¼ pCt. op 7—7¼ pCt. Daarentegen steeg het particuliere disconto voor prima goederenwissels slechts van 4 pCt. op 5¼—5½ pCt. en dat voor bankaccepten van 3¼ pCt. op 4¼ pCt. Nog geringer was de stijging van de door de banken aan hare vaste cliënten berekende rente: in New York steeg deze van pl.m. 4½ pCt. op pl.m. 5½ pCt., in acht andere steden in het Noorden en Oosten der Vereenigde Staten van pl.m. 4¼ pCt. op pl.m. 5 pCt., in het Zuiden en Westen zelfs maar van 5½ pCt. op bijna 6 pCt.

Het acceptbedrijf der banken, dat zich in de laatste

jaren; meer en meer ontwikkelt, vertoonde in 1928 een sterke uitbreiding, zoodat aan bankaccepten thans een grooter bedrag in omloop is dan aan time money en goederenwissels op de open markt te zamen. De volgende tabel geeft een overzicht van de uitstaande bankaccepten, verdeeld naar hun oorsprong:

Uitstaande bankaccepten in millioenen Dollars per eind December.

	1924	1927	1928
Import	292	313	316
Export	306	391	497
Opslag of vervoer van goederen			
i. h. buitenland	—	131	243
Opslag of vervoer van goederen			
i. h. binnenland	200	218	189
Valutatransacties	23	28	39
	821	1.081	1.284

De toeneming van de in de derde plaats genoemde bankaccepten is voornamelijk toe te schrijven aan de wijziging in het reglement van den Board in November 1927, waardoor zij gelijkgesteld werden met import- en exportaccepten.

Een gedeelte der bankaccepten vindt steeds zijn weg naar de reservebanken. Gedurende de laatste jaren schommelde het eigen bezit dezer instituten tusschen de 200 en 400 millioenen dollar; het door haar voor buitenlandsche correspondenten gekochte bedrag nam van 43 millioenen dollar aan het eind van 1924 tot 325 millioenen aan het eind van 1928 toe. Als gevolg van het thans relatief geringe rendement van dit papier nam de vraag ernaar af, zoodat de portefeuilles der reservebanken tusschen Augustus en November 1928 met 300 millioenen dollar toenamen om aan het einde van het jaar bijna voor 500 millioenen dollar bankaccepten te bevatten.

Van de interne organisatie van het stelsel moge slechts worden vermeld, dat het aantal aangesloten banken met 197 afnam. Dit was voornamelijk het gevolg van samensmeltingen en liquidaties; het aantal opzeggingen was slechts iets grooter dan dat der toetredingen.

De netto winst van de reservebanken, in 1927 15,5 millioenen dollar bedragend, was in 1928 32,1 millioenen. Hiervan werd aan de aangesloten banken de in de wet voorgeschreven uitkeering van 6 pCt. verricht, voorts werd 21,1 millioenen gereserveerd en 2,6 millioenen aan den Staat uitgekeerd. Op 1 Januari 1929 was het kapitaal der 12 reservebanken 293,9 millioenen dollar, terwijl hare reserves 254,4 millioenen bedroegen.

DE ENGELSCH-STATISTISCHE BEGROOTING.

De heer F. W. Forge te Londen schrijft ons:

Bij het opstellen van zijn vijfde en laatste begrooting, is Minister Churchill afgeweken van zijn vroegere gewoonte en heeft hij geen nieuwe ideeën gelanceerd, wat wel eenige verwondering heeft gewekt. Volgens zijn eigen uittalingen heeft hij alle hem ten dienste staande hulpbronnen uitgeput om de inkomsten te vermeerderen zonder de belastingen te verhoogen. Het sprak wel bijna vanzelf, dat Minister Churchill aan den vooravond van de algemeene verkiezingen geen nieuwe belastingen kon heffen zonder als compensatie een verlichting in den een of anderen vorm te geven. Waar heffing van nieuwe belastingen ondoenlijk bleek, moest hij wel zeer bescheiden zijn in de concessies, die hij aan de belastingbetalers kon doen. De eenige aanzienlijke steun, dien hij verleend heeft, was een verlichting voor den landbouwer van alle plaatselijke belastingen vanaf 1 April van dit jaar, inplaats van zes maanden later, zooals aangekondigd was in de begrooting van het vorige jaar¹⁾. Zooals wij aanstonds nader zullen zien, komen de kosten van deze concessie niet ten laste van de loopende inkomsten. Evenwel lijdt deze begrooting evenals haar voorgangsters onder het Churchill-régime, onder

¹⁾ Zie over de verlichting der plaatselijke belastingen E.-S. B. van 2 Mei 1928.

de ongezonde financiële opvattingen van den voorsteller. Dit feit zal van het meeste belang blijken te zijn, wanneer de historici hun oordeel uitspreken over de financiële politiek van de laatste vijf jaren, maar het is duidelijk, dat de kiezers zich daar weinig om bekommeren.

Voorafgaande schattingen van de inkomsten en uitgaven van het loopende jaar bleken een waarschijnlijk overschot op te leveren van iets minder dan £ 12 millioenen. Bij de beschouwing, hoe dit bedrag te verdeelen in dien zin, dat het voordeel zoo groot mogelijk zoude zijn, kon Minister Churchill nauwelijks tot een andere conclusie komen, dan dat de intrekking van het invoerrecht op thee de beste vooruitzichten bood. Dit handelsartikel is bijna steeds vanaf het tijdstip, dat het voor het eerst een populaire drank werd onder de regeering van Koningin Elizabeth, aan een of andere belasting onderworpen geweest. Oorspronkelijk geheven als een luxe-belasting, is zij sedert geruimen tijd een middel om inkomsten te verkrijgen van de geheele bevolking, en de opbrengst voor de schatkist ten bedrage van iets meer dan £ 6 millioenen per jaar kwam zonder moeite binnen. Weinigen zullen er evenwel gevonden worden, die het behoud van deze belasting zouden willen ondersteunen, daar thee niet alleen een vrijwel noodzakelijk levensmiddel is geworden, maar bovendien een veel minder schadelijke drank is dan alcohol, dat het sedert jaren van zijn plaats als het voornaamste opwekkende middel heeft verdrongen. Door dit recht terstond in te trekken, is de preferentiepositie van thee, die in het Imperium geteeld wordt, verdwenen; wat vanzelfsprekend in overeenstemming is met de moderne opvatting, dat bescherming van essentiele voedings- en genotmiddelen niet op zijn plaats is. Het mag betwijfeld worden of deze factor eenige rol heeft gespeeld bij het voorstel van Minister Churchill, maar hij was niet bij machte om iets anders te doen dan het geheele recht in te trekken, daar het grootste deel van de goedkoopste theesoorten, waarvoor juist een groote steun zeer gewenscht was, uit landen, buiten het Imperium gelegen, komt. Af te wachten blijft, welken invloed deze verandering zal hebben op de wereldmarkten van thee, hoewel men algemeen van meening is, dat de theecultuur voordeel zal trekken uit de verhoogde consumptie van betere theesoorten tegen lagere prijzen.

Het is gemakkelijk in te zien, dat de intrekking van dit recht meer dan de helft van het overschot der begrooting absorbeert. Er zijn evenwel nog twee belangrijke concessies, die Minister Churchill gedaan heeft, nl. de afschaffing van de belasting op de weddenschappen en een verlaging van het licentierecht voor huizen, waarin alcoholische dranken verkocht worden, als koffiehuisen, restaurants, e.d. Het is duidelijk, dat de kosten van het innen van een pro rata-belasting op alle weddenschappen van de „bookmakers” zeer moeilijk en kostbaar is. In de practijk bleek het, dat deze belasting alleen betaald werd door den eerlijken „bookmaker” van een goede financiële standing en zij is daarom ook vervangen door een belasting van £ 40,— per jaar op elk telefoon-toestel in het bureau van een „bookmaker” en door een recht van 1/2 pCt. op den omzet van den totalisator.

De veranderingen in de accijnzen op bier en alcohol zijn een voorbeeld van een typische goochelarij à la Churchill. De minister verklaarde, dat de brouwerijen en de distilleerderijen op zich genomen hadden om afstand te doen van de verlichting, die haar gegeven was onder het plan tot verlaging der plaatselijke belastingen en aangezien het ondoenlijk zou zijn om deze verlichting niet te geven, stelde hij voor een extra-belasting ten bedrage van £ 450.000 in te voeren, welke deze verlichting zou kunnen compenseeren. Naderhand gaf Minister Churchill bijzonderheden over de vermindering van het licentierecht, welke op een bedrag van £ 950.000 werd geschat, maar daar

bij vergat hij de commissie eraan te herinneren, dat, waar het grootste deel van de koffiehuisen e.d. het eigendom van de brouwerijen is, een belangrijk deel van de verlichting in werkelijkheid in haar zakken terecht kwam, zoodat zij een aardig financieel voordeel zouden trekken uit haar grootmoedigheid.

De overige veranderingen in het belastingstelsel zijn van geringe beteekenis en wij memoreeren slechts, dat de kosten van het vroegtijdig in werking treden van de hervorming der plaatselijke belastingen voor den landbouw, die op £ 2.570.000 geschat zijn, gedragen zullen worden door het „Rating Relief Suspense Account”, een fonds van £ 22.633.000, bijeengebracht door de begrotingsoverschotten van de laatste twee jaren, die vroeger gebruikt werden voor de aflossing van de schulden. Het geheele effect van deze veranderingen is, dat het waarschijnlijk overschot van het loopende begrotingsjaar tot iets meer dan £ 4 miljoen verminderd wordt.

Terwijl Minister Churchill in zijn openbare redevoeringen altijd bereid is om zijn plannen te verdedigen ten opzichte van een vermindering van den schuldenlast en erop te wijzen, dat deze de voorkeur verdienen boven die van zijn voorgangers, blijkt thans uit zijn uiteenzettingen, dat hij niet gelooft in het belang van een conservatieve financieele politiek. Weliswaar was hij direct bereid om het nominale amortisatiefonds te verhoogen van £ 45 miljoen tot £ 65 miljoen, om te trachten crediet te krijgen van diegenen, die wel hierin gelooven, maar dit amortisatiefonds bestaat slechts op papier. De Minister heeft namelijk £ 19 miljoen genomen uit het wegenfonds en geanticipeerd op inkomsten tot een bedrag van ongeveer £ 10½ miljoen door den termijn van credietverleening voor verschillende leeners te verkorten en de inkomstenbelasting op huizen ten bedrage van £ 14¼ miljoen op een vroeger tijdstip te innen.

Deze laatstgenoemde middelen zouden natuurlijk ten volle gerechtvaardigd zijn, indien de opbrengst gebruikt werd tot een vergroting van het amortisatiefonds. Verleden jaar heeft Minister Churchill dit fonds verhoogd tot £ 65 miljoen en tegelijkertijd het principe geïntroduceerd van een vasten schuldenlast, bestemd zoowel voor het fonds tot betaling der renteaflossingen als voor het amortisatiefonds.

Deze vaste schuldenlast bedroeg voor het jaar 1928/1929 £ 369 miljoen en zal voor het komende begrotingsjaar £ 355 miljoen bedragen. Door deze handelwijze gaf hij nadrukkelijk te kennen, dat hij £ 6½ miljoen van de inkomsten in dit fonds zou storten, die vroeger werden gebruikt tot vermindering van de schuld buiten het amortisatiefonds, terwijl hij eveneens voorbereidende maatregelen nam voor de betaling van den interest op de rijksspaarbankcertificaten, in plaats van te wachten tot het tijdstip, dat deze certificaten voor betaling werden aangeboden.

Het schijnt bovendien, dat hij de interest op de Schatkistbiljetten heeft onderschat en dat hij meer interest had te betalen op de rijksspaarbankcertificaten dan hij verwachtte, met het gevolg, dat het amortisatiefonds slechts £ 57½ miljoen in plaats van £ 65 miljoen ontving.¹⁾ Tevens nam hij den maatregel, het overschot van de begrooting te gebruiken voor de verlichting van de plaatselijke belastingen, in plaats van het aan te wenden tot een vermindering van den nationalen schuldenlast, zooals gebruikelijk was.

Dit alles beteekent bijna zeker, dat Minister Churchill òf zal moeten leenen om de interest van de rijksspaarbankcertificaten te betalen, wat natuurlijk het verminderde amortisatiefonds van ongeveer £ 50 miljoen nog verder zal doen dalen, òf het overschot van

¹⁾ Minister Churchill heeft waarschijnlijk geen rekening gehouden met een verhoging van den rentestand, waardoor de vernieuwing van de schatkistbiljetten grootere rentebedragen dan anders vereischte.

de begrooting voor dat doel zal moeten aanwenden, in welk geval zijn opvolger eventueel zal moeten leenen of het amortisatiefonds zal moeten aanspreken om de verlaging van de plaatselijke belastingen met rijks gelden te financieren.

Minister Churchill schat, dat de kosten van de verlaging der plaatselijke belastingen voor het half jaar, dat 1 Oct. a.s. begint, te zamen met bepaalde belastingverlichtingen, die reeds verleend zijn, met uitzondering van die van den landbouw, £ 15.569.000 zal bedragen, waarvoor vanzelfsprekend in deze begrooting is gezorgd. Het volgende jaar zal het noodig zijn het dubbele van dit bedrag te vinden, behalve ingeval het raadzaam geacht wordt de middelen te verkrijgen uit de „Suspense Account”, waarover wij reeds gesproken hebben. Dit is evenwel een kwestie, waarover de volgende Minister van Financiën zal moeten beslissen.

De volgende staat geeft een korte samenvatting van de ramingen der begrooting voor het jaar 1929—'30:

Inkomsten:	£	Uitgaven:	£
Directe belasting met inbegrip v. h. overschot van de belasting op motorrijwielen, dat niet aan het wegenfonds is toegewezen....	416.680.000	Interest van de nationaleschuld	304.600.000
Rechten en accijnzen.....	250.180.000	Diversen	23.900.000
Inkomsten, die niet uit belastingen voortvloeien	79.200.000	Defensie	112.610.000
Totaal....	746.060.000	Burgelijke diens-ten	223.325.000
		Inning v. belast.	11.569.000
		Totaal....	676.004.000
		Bijdragen tot verlichting der locale belastingen	15.560.000
		Amortisatie-fonds	50.400.000
		Overschot	4.096.000
		Totaal....	746.060.000

AANTEKENINGEN.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.

De maandstatistiek 1929 No. 1 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden bevat o.m. het volgende:

Invoer. De serie van de invoerartikelen omvat 72 artikelen welke in vijf groepen zijn verdeeld.

De prijschommelingen zijn in de laatste maanden zeer gering.

Het indexcijfer van de groep *textiele goederen* bleef de laatste maanden constant op 171. Ook in de jaren 1927 en 1928 waren de schommelingen van dit indexcijfer gering. In deze publicatie zijn voor het eerst de gemiddelde prijzen en indexcijfers voor het geheele jaar 1928 opgenomen. Het gemiddelde indexcijfer bedroeg in 1927 174 en in 1928 172.

Het indexcijfer van de groep *levensmiddelen* bedroeg in Januari 150 tegen 149 in December. De stijging werd veroorzaakt door de prijsstijging van Australische ham. Het algemeen prijsniveau van deze groep bleef in de laatste twee jaren vrij constant. Het gem. indexcijfer in 1927 ad 148 steeg in 1928 slechts met een punt tot 149.

Het indexcijfer van de groep *metalen* bleef in Januari gelijk aan dat van December nl. 143. Het groepsindexcijfer daalde van gem. 149 in 1927 tot gem. 141 in 1928.

Deze daling werd in hoofdzaak veroorzaakt door de prijsdaling van dakijzer, plafondijzer, koperdraad en lood.

Het indexcijfer van de groep *chemicaliën en verstoffen* was in Januari door de hogere harsprijzen een punt hoger dan in December. Het gemiddelde indexcijfer van deze groep was in 1928 144, vijf punten lager dan in 1927. De daling werd in hoofdzaak veroorzaakt door de lagere prijzen voor aluin, chromaatgeel, hars en zinkwit.

Het indexcijfer van de groep *diversen* bedroeg in Januari 166, een punt lager dan in December. Het gemiddelde indexcijfer van deze groep in 1928 ad 162 was 11 punten lager dan in 1927. De daling werd veroorzaakt door de lagere prijzen in 1928 voor vensterglas, glazen dakpannen en petroleum.

Het totaal indexcijfer van de 72 invoerartikelen bleef in Januari ongewijzigd op 156.

Het gemiddelde indexcijfer van den import bedroeg in 1928 155 of 5 punten lager dan in 1927.

Uitvoer. Het indexcijfer van groothandelsprijzen van een 20 tal export artikelen steeg in Januari met 2 punten tot 126.

De prijzen van arachides, kapok, kapokpitten, koffie, witte peper, rubber, suiker en thee waren hooger dan in December. De prijzen van katjang-olie cacao, damar, djarakpitten, koehuiden en tapioka waren lager dan in December. De prijsstijging van suiker is van weinig algemeen belang omdat de omzet slechts gering was. Van groot belang is de stijging van den rubber prijs van 46½ cent per ½ Kg. tot 52 cent. Het indexcijfer van rubber steeg van 30 in December tot 34 in Januari. Sinds April 1928 is het indexcijfer niet zoo hoog geweest. Het indexcijfer voor koffie ad 163 in Januari is hooger dan dat van eenige maand in 1928. Dat van thee ad 161 in Januari was het hoogste indexcijfer sinds Mei 1928.

Het algemeen indexcijfer van den geheelen groothandel, invoer en uitvoer te samen, steeg in Januari met een punt tot 150. Dit indexcijfer bedroeg gemiddeld 149 in 1928 en 154 in 1927.

Bij de vergelijking van de gemiddelde indexcijfers van exportartikelen voor 1928 met die voor 1927 vallen eenige belangrijke schommelingen op, nl. dalingen bij:

	Damar	Kapok	Katjang	idjoe	Rubber	Suiker	Thee
1927	146	182	130	64	138	186	
1928	136	150	118	38	116	162	

en stijgingen bij:

	Cacao	Citronella-olie	Kapok-pitten	Koe-huiden	Koffie	Witte peper
1927	115	43	133	83	135	243
1928	124	48	146	102	144	264

Hoewel de belangrijkste artikelen in prijs daalden, daalde het gemiddelde indexcijfer toch maar weinig, nl. van 130 in 1927 tot 127 in 1928. Aangezien het indexcijfer een ongewogen indexcijfer is, zijn de prijsstijgingen of dalingen van belangrijke producten van even grooten invloed op het indexcijfer als die van onbelangrijke producten.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.						Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textiel-goederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diverse ⁵⁾	Totaal		
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1923.	207	163	174	170	169	180	150	173
1924.	213	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	160	150	165	172	146	166
1926.	185	157	151	153	169	165	137	159
1927.	174	148	144	149	173	160	130	154
Januari 1928.	172	150	140	145	158	155	130	150
Februari "	172	149	140	145	158	155	129	149
Maart "	172	147	140	145	157	154	132	149
April "	173	149	140	144	157	155	133	150
Mei "	174	146	140	144	164	156	132	151
Juni "	174	146	140	144	163	155	129	150
Juli "	173	147	140	143	165	156	126	150
Augustus "	172	148	140	143	160	155	121	148
September "	172	149	141	142	164	155	123	149
October "	173	150	142	142	164	156	124	149
November "	171	151	143	143	167	156	124	149
December "	171	149	143	143	167	156	124	149
Januari 1929.	171	150	143	144	166	156	126	150

¹⁾ 20 art. ²⁾ 12 art. ³⁾ 12 art. ⁴⁾ 15 art. ⁵⁾ 13 art.

Kleinhandelsprijzen. De serie indexcijfers van artikelen van in- en uitheemschen oorsprong is zoo samengesteld, dat de inheemsche en de uitheemsche groep geheel parallel zijn.

Het indexcijfer voor de inheemsche artikelen steeg in Februari met 3 punten tot 165. De prijzen van eieren, varkensvleesch en klapperolie liepen op, waarschijnlijk in verband met het Chineesche Nieuwjaar.

De kleinhandelsprijzen van de uitheemsche artikelen vertoonden weinig variatie. Het totaal indexcijfer van deze artikelen daaldemet een punt tot 145.

Het algemeen indexcijfer voor den geheelen kleinhandel steeg met een punt tot 155 in Februari.

Passerprijzen. De gemiddelde passerprijzen in Januari van 119 passers op Java en Madoera van de Inlandsche landbouwgewassen geven in het algemeen nog een stijgende tendenz te zien in verband met het seizoen.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In-heemsch ¹⁾	Uit-heemsch ¹⁾	Totaal	Voeding ²⁾
1913/14	100	100	100	100
1923..	194	173	183	182
1924..	182	158	170	170
1925..	169	152	160	159
1926..	169	148	159	156
1927..	166	147	157	155
Februari 1928..	159	149	154	154
Maart "	162	148	154	154
April "	160	150	155	154
Mei "	160	150	155	154
Juni "	155	148	152	150
Juli "	160	147	154	152
Augustus "	160	146	153	152
September "	160	147	153	151
October "	161	147	154	152
November "	161	146	154	152
December "	164	146	155	153
Januari 1929..	162	146	154	151
Februari "	165	145	155	153

¹⁾ 20 artikelen. ²⁾ 35 artikelen.

BOEKAANKONDIGING.

DE BETEKENIS VAN MANNHEIM ALS RIJNHAVEN.

Die Mannheimer Hafen-Anlagen. Rekord Druckerei und Verlag Anstalt, Coblenz.

Uitgegeven onder de auspiciën van de Badische Hafenverwaltung te Mannheim heeft dezer dagen een aan de ontwikkeling van Mannheim als Rijnhaven gewijd boekwerk het licht gezien. Verlucht met verschillende goede foto's zijn in dit geslaagd propagandawerk tal van wetenswaardige gegevens verwerkt, die een indruk geven van den groei van Mannheim gedurende de laatste vijf en twintig jaren.

Reeds spoedig na den vrede van Rijswijk in 1697 ontwikkelde zich Mannheim tot een handels- en scheepvaartcentrum van betekenis. Weliswaar dateeren de huidige uitgebreide havenwerken van aanzienlijk lateren datum, maar gelegen aan den natuurlijke verbindingsweg, den Rijn, waardoor het mogelijk werd geregelde handelsbetrekkingen met de welvarende Vereenigde Provinciën aan te knopen en gesteund door den belangrijken hout-, graan-, tabak- en wijnhandel van het eigen achterland, kon Mannheim reeds spoedig bogen op een levendig Rijnvaartverkeer. Geleidelijk werden de havens aangelegd, die Mannheim thans tot een Rijnvaartcentrum van betekenis stempelen; de huidige havenwerken beslaan een oppervlakte van rond 1000 H.A. Toonde het havenverkeer vóór den oorlog jaarlijks een belangrijke stijging, in vergelijking met 1913 is er intusschen aanzienlijke achteruitgang. De oorlog, gevolgd door een economische crisis van ongekenen omvang, zijn met de huidige tarievenpolitiek der Duitsche Rijksspoorwegen, die het geheele Rijnverkeer ernstig schaaft, oorzaak der huidige onbevredigende constellatie. Weliswaar is de achterstand, dien het totale Rijnverkeer in de jaren volgend op 1913 aantoonde, in 1925 wederom ingehaald en bedroeg de gezamenlijke hoeveelheid der via den Rijn verscheepte goederen in laatstgenoemd jaar 58.411.000 tons, doch vergelijkende cijfers ten aanzien van het goederenverkeer te Mannheim doen zien dat dit nog zeer belangrijk bij 1913 ten achter blijft:

Totale hoeveelheid der te	1926	1913
Mannheim overgeladen goederen	5.936.998 t.	7.397.213 t.
Totaal transitoverkeer naar en van den Neckar	45.732 "	173.287 "
Ook het scheepvaartverkeer toont in vergelijking met 1913 aanzienlijken achteruitgang:		
Totaal aantal schepen in Mannheim en de Rheinau-havens in de jaren	1926	1913
	19.891	35.455
Totaal aantal schepen in transito-verkeer	274	955

Het aandeel van Duitsland, België, Nederland en Luxemburg bedroeg:

	Bij aankomst	
	1926	1913
Duitsland	7.243 = 72,66 %	16.085 = 88,69 %
België	230 = 2,31 %	495 = 2,80 %
Nederland	1.815 = 18,21 %	1.508 = 8,50 %
Luxemburg	2 = 0,02 %	1 = 0,01 %

	Bij vertrek	
	1926	1913
Duitsland	7.286 = 73,43 %	15.683 = 90,31 %
België	211 = 2,13 %	404 = 2,33 %
Nederland	1.784 = 17,98 %	1.275 = 7,33 %
Luxemburg	5 = 0,05 %	4 = 0,03 %

Ook in het Rijnverkeer met Mannheim domineert het massaal vervoer; de kolon- en bruinkool-, resp. bruinkoolbriketten-transporten eischen alleen reeds ruim één derde van het totaal voor zich op. Van betekenis zijn voorts de erts-, graan-, ijzer- en houttransporten. De belangrijke toeneming van het goederenvervoer te water ging gepaard met een krachtige uitbreiding der Rijnvloot, die van 2820 Rijnschepen met een totaal laadvermogen van 532.128 tons in 1880 in 1926 steeg tot 10.758 Rijnschepen met een totaal laadvermogen van 6.480.798 tons. Het aantal Rijnstoomboten toont mede aanzienlijke uitbreiding; t.w. 1698 stoomboten met 549.441 P.K. in 1926 tegen slechts 294 stoomboten met 53.790 P.K. in 1890!

Bracht het jaar 1927 al een vermeerdering van het goederenverkeer, dat blijkens officieuze statistische gegevens in totaal 6.722.735 tons bedroeg, er is nochtans een gevoelige achterstand in vergelijking met vóór den oorlog en de tarievenpolitiek der Deutsche Rijksspoorwegen, waardoor de arbeidssfeer der Duitse Rijnhavens op uiterst willekeurige wijze wordt beperkt, draagt er allerminst toe bij de moeilijkheden, waaraan de Rijnhavens tengevolge der zozeer gewijzigde economische verhoudingen het hoofd moeten bieden, uit den weg te ruimen of zelfs ook maar te verlichten. Voor Mannheim is de huidige toestand dubbel te betreuren, daar men zich kosten noch moeite gespaard heeft om de haven-outillage te perfectioneeren. Gesteund door een krachtige, eigen nijverheid, waarvan met name dienen te worden genoemd de electriciteits-, motoren-, automobielen-, ijzer- en staalbedrijven alsmede de chemische grootindustrie, zijn de voorwaarden aanwezig, die Mannheim's haven bij terugkeer van normale verhoudingen wederom tot groter bedrijvigheid en bloei kunnen brengen.

Indien de Directie der Deutsche Rijksspoorwegen door weder-invoering der „Binnenwasserumschlagtarife" den toestand van vóór den oorlog zou herstellen en een eind maken aan de huidige eenzijdige bevoorrechtiging der Deutsche Noordzeehavens, zou zulks reeds een belangrijke schrede in de goede richting beteekenen, waarvan ook Mannheim de vruchten zou plukken!

C. V.

ONTVANGEN:

Ten Years of Bolshevic Domination a compilation of articles edited by Joseph Bickermann. Patriotic Union of Russian Jews abroad. Martinus Nijhoff, Den Haag (f 5,—).

Deze uitgave bevat een verzameling van artikelen over de toestanden in Sovjet-Rusland. Hoewel de leden van de Patriotic Union of Russian Jews abroad niet allen dezelfde politieke gezindheid hebben, zijn zij er van overtuigd, dat de tyrannie van het Bolsjewisme noodlottig voor Rusland is en tegelijk een dreigende gevaar voor de geheele menschelijke cultuur, wat in dit boek scherp naar voren gebracht wordt.

Archiv für Eisenbahnwesen. Herausgegeben in der Hauptverwaltung der Deutschen Reichsbahn-Gesellschaft, Berlin 1929; Verlag von Julius Springer, Berlin. (Prijs per aflevering R.M. 10).

De eerste aflevering van dit nieuwe Deutsche tijdschrift op spoorweggebied bevat een hoofdartikel over „Die Eisenbahnen der Erde im Jahre 1926" door Auerswald en verder artikelen over de ontwikkeling van het spoorwegwezen in China, België, Zuid-Slavië, Polen, Duitsland, Hongarije, Nederland en de Vereenigde Staten.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens)

	Maart 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
Directe belastingen.			
Grondbelasting	858.924	4.516.053	4.742.631
Personeele belasting ..	422.222	4.385.906	4.811.630
Inkomstenbelasting ..	6.547.990	22.183.379	25.758.319
Vermogensbelasting ..	1.120.435	3.588.770	3.209.539
Dividend- en tantiëmebelasting	1.506.000	3.929.150	2.478.368
Invoerrechten.	5.978.041	16.028.180	16.341.393
Statistiekrecht.	396.467	1.073.569	1.127.226
Accijnzen.			
Zout	157.515	498.900	532.285
Geslacht	903.789	2.656.886	2.521.687
Wijn	606.601	665.369	668.349
Gedistilleerd	3.127.912	8.755.453	10.498.312
Bier	989.987	2.931.919	2.857.019
Suiker	4.411.234	12.321.475	12.068.869
Tabak	1.967.387	6.469.718	5.985.690
Belasting op gouden en zilveren werken.	83.030	244.263	256.572
Indirecte belastingen.			
Registratierechten	12.205.695 ²	7.506.820 ³	7.359.661
Registratierechten	2.407.014	9.643.539	6.330.970
Successierechten	3.582.472	11.345.686	9.456.604
Domeinen, wegen en vaarten	651.984	1.023.472	976.240
Staatsloterij	9.055	193.385	194.373
Loodsgelden	418.988	1.179.921	1.332.246
Totaal-Generaal ..	38.352.742	121.141.813	119.507.983

¹⁾ Hieronder begrepen f 600.443 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissionairs in effecten, enz. (Beursbel.). ²⁾ Id. f 2 335.832. ³⁾ Id. f 1.894.330.

HEFFINGEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	Maart 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
Verdedigingsbelast. I	1.251.800	4.274.663 ¹	4.591.525
Verdedigingsbelast. II	2.139.838	7.349.414	6.835.197
Opcenten:			
Grondbelasting	174.468	908.554	955.755
Personeele belasting ..	126.962	925.015	1.047.112
Inkomstenbelasting ..	30.744	108.957	639.441
Vermogensbelasting ..	628.273	1.996.906	816.790
Dividend- en tantiëmebelasting	496.980	1.296.620	817.861
Accijns op Suiker	882.247	2.464.295	2.413.774
„ „ Wijn	121.320	133.074	133.670
Gedistilleerd	312.791	875.545	1.049.831
Zegelrecht van buitl. eff.	106.855	352.301	388.069
Totaal	6.272.278	20.685.344	19.689.025

¹⁾ Totaal Ia en Ib.

HEFFINGEN VOOR HET WEGENFONDS.

	Maart 1929	Sedert 1 Januari 1929	Overeenkomstige periode 1928
Wegenbelasting	306.250	1.023.569	729.834
Rijwielenbelasting	24.753	32.368 ¹	4.469.767
Totaal	331.003	1.055.937	5.199.601

¹⁾ 90 % der werkelijke opbrengst; art. 39 der Wegenbel.wet.

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-, PERSONEEL-, INKOMSTEN- EN VERMOGENSBELASTING SEDERT 1 JANUARI 1929.

Dienstjaren	Grondbelasting	Personeele belasting	Inkomstenbelasting	Vermogensbelasting
1926/27	—	—	170.173	742
1927/28	5.727	161.750	961.408	30.244
1928/29	3.843.300	4.078.929	21.051.798	3.557.784
1929/30	667.026	145.227	—	—
Totaal ..	4.516.053	4.385.906	22.183.379	3.588.770

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	Disc. Wissels. 5½ 25 Mrt. '29	Zwits. Nat. Bk. 3½ 22 Oct. '25
	Bel. Binn. Eff. 6 25 Mrt. '29	N. Bk. v. Denem. 5 23 Juni '27
	Vrsch. in R.C. 7 25 Mrt. '29	Zweedsche Rbk 4½ 24 Aug. '28
Javasche Bank	4½ 25 Feb. '29	Bank v. Noorw. 5½ 26 Mrt. '28
Bank van Engeland	5½ 7 Feb. '29	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbank	6½ 12 Jan. '29	slowakije .. 5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk	3½ 19 Jan. '28	N. Bk. v. O'rijk. 6½ 16 Juli '28
Belgische Nat. Bnk.	4 30 Juni '28	N. Bk. v. Hong. 7 1 Oct. '28
Fed. Res. Bank N.Y.	5 12 Juli '28	Bank v. Italië. 7 13 Mrt. '29
Bank van Spanje	5½ 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 5½ 9 Jan. '28

OPEN MARKT.

Data	1929				1928	1927	1914
	20 April	15/20 April	8/13 April	1/6 April	16/21 April	18/23 April	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc.	5¼	5¼-3/8	5½-1/2	5½-7/16	4½-3/16	3½-1/2	3½-3/16
Prolong.	6	5¾-6¼	5½-6¼	5½-6¼	3¾-4¼	3½-4	2¼-3¼
Londen Daggeld ..	4-1/2	3¼-4½	3¼-5½	4-5	2¼-4½	2½-4	1¾-2
Partic. disc.	5½-3/16	5¼-¼	5¼-5/16	5½-3/8	4-1/16	3½-4½	2¼-3¼
Berlijn Daggeld ..	4-6½	4-8¾	6-8	6½-9	3½-7	4-7	-
Partic. disc.	-	-	-	-	-	-	-
30-55 d. . .	6½	6½	6½-1½	6½-1½	6½-¾	4½	-
56-90 d. . .	6½	6½	6½-1½	6½-1½	6½-¾	4½-5½	2½-1½
Waren-wissel.	6¾-7	6¾-7	6¾-¾	6¾-¾	6¾-7	4¾-7½	-
New York Daggeld 1)	7½-¾	7½-9½	7-10¼	6-15¼	4½-5¼	4-¼	1¾-2½
Part. disc.	5½	5½	5½-5/8	5½	4	3¾	-

1) Koers van 19 April en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
16 Apr. 1929	2.49 1/16	12.09	59.05	9.73	34.59	99 3/4
17 " 1929	2.49	12.08 1/8	59.05	9.72 1/2	34.58	99 3/4
18 " 1929	2.48 15/16	12.08 1/8	59.02	9.72 1/2	34.57	99 3/4
19 " 1929	2.49	12.08 1/8	59.01	9.72 1/2	34.56 1/2	99 3/4
20 " 1929	2.49	12.08 1/8	59.02	9.72 1/2	34.57	99 3/4
22 " 1929	2.49 1/16	12.08 1/8	59.03 1/2	9.73	34.58	99 3/4
Laagste d.w. 1)	2.48 3/4	12.07	58.97	9.71	34.54	99 3/4
Hoogste d.w. 1)	2.49 1/8	12.09 1/8	59.10	9.76	34.62	100
15 Apr. 1929	2.49 1/16	12.09 1/8	59.04 1/2	9.73 1/2	34.59	99 3/4
8 " 1929	2.49 1/8	12.09 1/8	59.10	9.74 1/2	34.62	99 3/4
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/8	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
16 Apr. 1929	47.94 1/2	35.—	7.38	1.48 1/2	13.05	37.07 1/2
17 " 1929	47.96 1/2	35.—	7.37 1/2	1.47 1/2	13.03 1/2	36.83
18 " 1929	47.92 1/2	34.97 1/2	7.35	1.48	13.04	36.82
19 " 1929	47.92 1/2	34.97 1/2	7.37 1/2	1.47 1/2	13.03 1/2	36.57 1/2
20 " 1929	47.92 1/2	34.97 1/2	7.37 1/2	1.47 1/2	—	—
22 " 1929	47.93 1/2	35.—	7.37 1/2	1.47 1/2	13.04	36.42 1/2
Laagste d.w. 1)	47.87 1/2	34.90	7.32 1/2	1.45	13.01	36.35
Hoogste d.w. 1)	47.98	35.05	7.42 1/2	1.51	13.08	37.15
15 Apr. 1929	47.94	35.—	7.36 1/2	1.48	13.05	36.98
8 " 1929	47.97 1/2	35.05	7.37 1/2	1.47 1/2	13.01 1/2	37.10
Muntpariteit	48.—	35.—	7.37 1/2	1.47 1/2	13.09	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Montreal 1)
16 Apr. 1929	66.57 1/2	66.40	66.42 1/2	6.27 1/2	104 7/8	2.47 1/8
17 " 1929	66.55	66.40	66.42 1/2	6.27 1/2	105	2.47
18 " 1929	66.52 1/2	66.37 1/2	66.40	6.27 1/2	104 7/8	2.47
19 " 1929	66.50	66.37 1/2	66.40	6.27 1/2	104 7/8	2.47
20 " 1929	66.50	66.37 1/2	66.40	6.27 1/2	104 7/8	2.47
22 " 1929	66.55	66.40	66.40	6.27 1/2	104 3/4	2.47
Laagste d.w. 1)	66.45	66.32 1/2	66.35	6.22 1/2	104 1/8	2.46 5/8
Hoogste d.w. 1)	66.62 1/2	66.45	66.47 1/2	6.32 1/2	105 1/8	2.47 5/8
15 Apr. 1929	66.52 1/2	66.42 1/2	66.45	6.26 1/2	104 3/4	2.47
8 " 1929	66.57 1/2	66.45	66.50	6.27 1/2	105	2.47 3/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 3/8	2.48 3/4

*) Notering te Amsterdam. **) Notering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/8 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
16 April 1929	4,857 7/16	3,90 5/8	23,71	40,15
17 " 1929	4,857 7/16	3,90 5/8	23,71 1/8	40,16
18 " 1929	4,85 5/8	3,90 5/8	23,71	40,18
19 " 1929	4,85 1/2	3,90 5/8	23,70	40,17
20 " 1929	4,85 1/2	3,90 5/8	23,70	40,16
22 " 1929	4,85 5/16	3,90 5/8	23,71	40,17
23 April 1928	4,88 5/16	3,93 5/8	23,91 1/2	40,31 1/2
Muntpariteit ..	4,8667	13,92	23,81 1/2	40 5/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Apr. 1929	13 Apr. 1929	15/20 April '29 Laagste	20 Apr. 1929 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 3/4	97 3/4	97 7/16	97 7/16
Athene	Dr. p. £	374 7/8	374 3/4	374 3/8	375
Bangkok ...	Sh. p. tical	1,10 1/2	1/10 3/8	1/10 5/16	1/10 9/16
Budapest ...	Pen. p. £	27.86	27.87	27.84	27.89
B. Aires	d. p. \$	47 7/32	47 1/8	47 1/8	47 1/8
Calcutta	Sh. p. rup.	1.6	1.5 3/16	1.5 15/16	1.5 3/16
Constantin ..	Piast. p. £	987 1/2	985	980	990
Hongkong ...	Sh. p. \$	1/11 3/8	1/11 3/8	1.1 1/2	2.0 5/8
Kobe	Sh. p. yen	1/10 1/8	1/10 3/8	1.9 7/8	1/10 1/8
Lissabon ...	Escu. p. £	108 1/8	108	108	108 1/8
Mexico 1) ...	\$ per £	10.25	10.10	9.90	10.50
Montevideo	d. per £	49	49 1/4	48 3/4	49 3/4
Montreal ..	\$ per £	4.88 3/8	4.89 7/8	4.89	4.89 3/4
R.d.Janeiro	d. per Mil.	525 3/32	567 1/8	57 1/8	529 1/32
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/6 11/32	2.6 3/8	2/6	2/6 13/16
Singapore ...	id. p. \$	2/34 5/8	2.3 49/64	2/3 3/8	2/3 13/16
Valparaiso 2)	\$ p. £	39.51	39.51	39.54	39.60
Warschau ...	Zl. p. £	43 5/16	43 3/4	43 5/16	43 5/16

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in penc. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS 3)

Date	Londen 1) (N.York 2))	Date	Londen
15 Apr. 1929 ..	25 3/8	15 Apr. 1929	84 11/16
16 " 1929 ..	25 13/16	16 " 1929	84 10 1/8
17 " 1929 ..	25 1/8	17 " 1929	84 10 1/8
18 " 1929 ..	25 13/16	18 " 1929	84 10 1/8
19 " 1929 ..	25 13/16	19 " 1929	84 10 1/8
20 " 1929 ..	25 3/8	20 " 1929	84 11 1/8
21 Apr. 1928 ..	26 5/8	21 Apr. 1928	84 11 1/8
20 Juli 1914 ..	24 11/16	20 Juli 1914	84 11 1/8

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	6 April 1929	15 April 1929
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 410.700,09	f 403.676,69
Voorschot op ultimo Maart '29 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 38.001.620,45 3)	" 40.599.929,70
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 1.904.749,32	" 733.581,29
Id. aan Suriname	" 11.981.797,24	" 11.957.721,83
Id. aan Curaçao	" 80.667,08	" —
Kasvoord. weg. creditverst. a/h. buitenl. Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 145.878.832,48	" 146.890.947,30
Vordering op andere Staatsbedrijven 2)	" 27.910.743,43	" 26.773.184,41
Vordering op andere Staatsbedrijven 2)	" 5.292.578,42	" 5.292.578,42
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt	f 15.000.000,—	f 11.195.550,71
Voorsch. door De Ned. Bank verstrekt	" 3.306.973,66	" —
Schatkistbiljetten in omloop 1)	" 91.395.000,—	" 91.395.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 64.190.000,—	" 64.090.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank	" 30.000.000,—	" 30.000.000,—
Daggeldleeningen	" 12.000.000,—	" 16.000.000,—
Zilverbons in omloop	" 11.800.225,—	" 11.565.221,50
Schuld aan Curaçao	" —	" 92.308,92
Id. aan het Alg. Burg. Pensioenfonds 3)	" 172.509,69	" 105.841,46
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 3)	" 47.446.901,48	" 41.674.514,95
Id. aan andere Staatsbedrijven 3)	" 1.590.000,—	" 1.590.000,—
Id. aan diverse instellingen 3)	" 11.581.361,98	" 12.297.608,63

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.

2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist. 3) Ultimo Februari 1929.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	13 April 1929	20 April 1929
Saldo bij 's Rijks kas	f 11.264.000,—	f 13.007.000,—
Saldo bij de Javasche Bank	" —	" —
Verplichtingen:		
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	" —	" —
Waarvan Muntbiljetten	" —	" —
Muntbiljetten in omloop	" 47.897.000,—	" 47.316.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds	" 751.000,—	" 3.162.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postenbank	" 1.620.000,—	" 1.138.000,—
Voorschot van de Javasche Bank	" 1.322.000,—	" 5.588.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 April 1929.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 156.435.460,05 Bijbnk. " 7.287.835,90 Ag.sch. " 16.228.550,98			f 179.951.846,93
Papier o. h. Buitenl. in disconto				
Idem eigen portef. Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	f 78.560.933,—			78.560.933,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 35.381.282,99 Bijbnk. " 7.309.375,94 Ag.sch. " 51.284.975,05			f 93.975.633,98
Op Effecten	f 90.519.333,98			
Op Goederen en Spec.	3.456.300,—			93.975.633,98
Voorschotten a. h. Rijk				9.931.332,42
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f 66.494.530,—			
Muntmat., Goud	355.711.823,40			
	f 422.206.353,40			
Munt, Zilver, enz.	21.262.291,64			
Muntmat., Zilver				443.468.645,04
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds				24.965.236,36
Gebouwen en Meub. der Bank				5.000.000,—
Diverse rekeningen				39.894.538,39
				f 875.748.166,12
		Passiva.		
Kapitaal				f 20.000.000,—
Reservefonds				7.157.903,12
Bijzondere reserve				8.000.000,—
Pensioenfonds				5.829.326,55
Bankbiljetten in omloop				796.779.715,—
Bankassignatiën in omloop				210.408,90
Rek.-Cour. { Het Rijk f saldo's: { Anderen " 18.781.173,85				18.781.173,85
Diverse rekeningen				18.989.638,70
				f 875.748.166,12

Beschikbaar metaalsaldo f 116.691.138,58
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is, " 291.727.845,—
1) Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
22 Apr. '29	66.495	355.712	796.780	18.992	116.691	54
15 " '29	66.503	355.712	802.569	16.307	115.127	54
8 " '29	66.758	355.712	810.219	14.926	112.860	54
2 " '29	66.767	355.712	834.531	20.962	100.564	52
25 Mrt. '29	66.779	355.720	782.542	9.682	126.623	56
18 " '29	66.787	367.526	782.923	11.688	137.192	57
23 Apr. '28	67.701	367.469	783.360	38.743	296.593	56
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
22 Apr. 1929	179.952	30.000	93.976	78.561	39.895
15 " 1929	189.716	30.000	98.181	59.104	47.632
8 " 1929	197.019	30.000	114.588	28.759	57.311
2 " 1929	197.890	40.000	157.897	33.929	44.375
25 Mrt. 1929	149.344	—	104.086	42.411	69.506
18 " 1929	141.822	—	102.915	64.342	46.762
23 Apr. 1928	49.594	—	105.502	189.501	37.143
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voorname posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
16 Maart 1919..	801	1.473	765	1.026	328
9 " 1929..	800	1.559	676	1.029	328
2 " 1929..	815	1.675	706	1.040	327
23 Febr. 1929..	816	1.492	602	1.020	330
16 " 1929..	816	1.503	633	1.026	337
17 Maart 1928..	1.100	1.443	566	827	466
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voorname posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
20 Apr. 1929	186.600		301.900	37.800	50.720
13 " 1929	185.700		306.200	35.700	48.940
6 " 1929	185.600		308.300	38.000	47.080
23 Mrt. 1929	167.766	19.051	307.793	41.639	47.045
16 " 1929	167.790	18.995	310.652	42.422	45.555
9 " 1929	168.206	19.957	308.889	43.630	47.155
2 " 1929	168.335	21.142	302.085	46.890	49.887
21 Apr. 1928	173.233	18.912	304.840	45.805	122.338
23 Apr. 1927	185.428	30.263	306.850	48.455	145.507
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ¹⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse reke-ningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
20 Apr. 1929		130.300		***	55
13 " 1929		128.600		***	54
6 " 1929		128.700		***	54
23 Mrt. 1929	8.345	31.997	75.430	53.374	53
16 " 1929	8.486	34.430	80.221	49.647	53
9 " 1929	8.539	35.430	78.954	47.803	53
2 " 1929	8.162	36.169	75.901	45.549	54
21 Apr. 1928	13.316	23.128	67.448	60.862	55
23 Apr. 1927	13.932	20.411	61.404	50.351	61
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Basis 1/5 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voorname posten in duizenden ponden sterling.¹⁾

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
17 Apr. 1929	156.272	358.941	56.896	11.029	15.622
10 " 1929	155.483	362.131	52.912	12.672	16.092
3 " 1929	153.734	363.319	50.726	13.221	16.358
27 Mrt. 1929	154.467	361.786	51.546	13.004	17.066
20 " 1929	152.826	353.869	58.574	12.582	17.886
13 " 1929	152.069	355.005	56.700	12.517	16.809
18 Apr. 1928	158.619		134.659		60.190
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ²⁾
			Bankers	Others		
17 Apr. '29	48.347	17.876	60.779	36.017	57.331	49 1/8
10 " '29	53.277	17.206	63.900	36.618	53.352	45 1/16
3 " '29	59.957	17.796	67.268	37.308	51.148	41 23/32
27 Mrt. '29	50.587	19.705	58.240	36.355	51.948	45 7/16
20 " '29	47.917	19.424	62.332	37.262	58.957	49 1/2
13 " '29	44.837	11.934	63.384	37.631	57.064	50 1/2
18 Apr. '28	31.720	17.504		100.435	43.710	37
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

1) Zie voor wijzigingen in de bankstaat de toelichting op blz. 1080 en 1081. 2) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voorname posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
12 Apr. '29	34.323	732	10.319	24.111	18.495	2.375	3.200
5 " '29	34.191	732	10.610	24.457	18.402	2.464	3.200
29 Mrt. '29	34.186	732	10.577	25.271	18.434	2.322	3.200
22 " '29	34.121	732	10.710	23.340	18.443	2.330	3.200
12 Apr. '28	5.544	343	58	1.588	14	1.796	—
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
12 Apr. '29	5.930	1.461	63.317	5.769	6.172	6.056
5 " '29	5.930	1.783	64.124	5.624	5.658	6.763
29 Mrt. '29	5.930	1.483	64.575	5.736	5.880	6.603
22 " '29	5.930	1.385	62.627	5.685	5.736	6.689
12 Apr. '28	—	27.150	60.027	101	—	7.999
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. 2) Sluitpost activa.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 April 1929.

De stemming op de internationale fondsenmarkten is in de achter ons liggende berichtsweek niet overal gelijk geweest. Te New York is de tendenz iets beter geworden, in verband met de lagere geldkoersen en met het vooruitzicht op een betere credietsituatie. Hierdoor zijn verschillende contramineposities gedekt, terwijl bovendien vrij groote vraag naar obligaties waar te nemen is geweest. Desondanks kon een algemeene hausse niet worden opgemerkt; men schijnt in zijn operaties ter beurze voorzigtiger te zijn geworden. Aan den anderen kant hebben verschillende factoren, waardoor de fondsenmarkten in Europa werden gedrukt, geen invloed op de Amerikaanse beurs uitgeoefend.

Te Berlijn bijv. is de stemming bijna doorlopend zwak geweest. Aan den éénen kant stond dit in verband met de nog steeds voortdurende vrees, dat de Rijkbank het disconto zal verhoogen, nu de druk op den goudvoorraad en op den voorraad buitenlandsche betaalmiddelen eer sterker dan zwakker dreigt te worden. Aan den anderen kant hebben de berichten omtrent het afbreken van de onderhandelingen betreffende de schadeloosstelling te Parijs een ongunstigen indruk gemaakt. Wel koesterde men de hoop, dat ten slotte een modus gevonden zou worden om de gerezen moeilijkheden te overwinnen, doch er heerschte desondanks nogal pessimisme.

Te Londen hebben laatstgenoemde omstandigheden slechts een zeer geringe uitwerking gehad. Daarentegen waren er voldoende andere factoren, welke ter beurze werden besproken. Tot de voornaamste behoorde de juist ingediende begroting. Behalve op aandelen in binnenlandse spoorwegen en in thee-ondernemingen was van eenigen invloed in verband hiermede niet veel te bespeuren. De geldmarkt stond nog steeds in het middelpunt der belangstelling, temeer, nu de vooruitzichten te Berlijn ondoorzichtiger zijn geworden. Hierdoor heeft ook de aankoop van goud door de Bank van Engeland niet voldoende belangstelling getrokken. Ten slotte zijn de koersen van de meeste afdelingen slechts onbelangrijk gewijzigd.

De markt te Parijs is eenigszins gebukt gegaan onder de vrees voor het afbreken van de herstelconferentie. Aandelen in bankinstellingen zijn nogal sterk aangegrepen, waarbij kwam, dat het Comptoir National d'Escompte een emissie van nieuwe aandelen aankondigde. Zooals in den laatsten tijd meestal voorkomt, was dit feit een aanleiding te meer, om aanbod in de desbetreffende aandelen uit te lokken. Over het algemeen zijn binnenlandse fondsen gedrukt geweest.

Ten onzent heeft de markt een verdeeld voorkomen gehad. *Beleggingsfondsen* hadden evenmin een regelmatig verloop als de overige fondsen, doch over het algemeen bestond hier een neiging tot lichte verbetering. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 103 $\frac{1}{8}$, 103 $\frac{7}{16}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99 $\frac{1}{16}$, 99; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned.-Indië 1926: 96 $\frac{3}{4}$, 96 $\frac{19}{16}$; 5 pCt. Mexico £ 100—1000 (afg.): 6, 6 $\frac{1}{8}$; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 20—100: 72 $\frac{1}{4}$, 72 $\frac{1}{4}$; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 105 $\frac{1}{16}$, 105 $\frac{1}{2}$.

De grootste belangstelling bleef gereserveerd voor *aandelen in industriële ondernemingen*, waarbij certificaten Margarine Unie op den voorgrond hebben gestaan. Hier deed zich zeer ruime vraag gelden, gepaard gaande met geruchten omtrent een op handen zijnde nieuwe emissie, waardoor het fonds een niet onbelangrijke stijging heeft

kunnen aantoonen. In verband hiermede werden ook aandelen Calvé-Delft uit de markt genomen. Daarentegen hebben aandelen Philips aanvankelijk onder realisaties te lijden gehad; later heeft een herstel zijn intrede kunnen doen. Voor kunstzijde viel een verdeelde tendenz op te merken; aandelen Hollandsche Kunstzijde Industrie verbeterden aanmerkelijk na een scherpe daling — veroorzaakt door het passeeren van het dividend — terwijl aandelen Enka en Maekubec bij geringen handel afbrokkelden; laatstgenoemde werden getroffen door de ongunstige resultaten met de buitenlandsche ondernemingen der vennootschap behaald. Voor aandelen Centrale Suiker Mij. ontstond aanbod na het aanvaarden, door de Tweede Kamer, van het initiatiefvoorstel v. d. Heuvel. Calvé-Delft: 153 $\frac{1}{4}$, 163 $\frac{1}{2}$; Centrale Suiker Mij.: 68 $\frac{3}{8}$, 65; Hollandsche Kunstzijde Ind.: 164; Holl. Mij. t. h. maken van werken in Gew. Beton: 283 $\frac{3}{4}$, 299 $\frac{1}{2}$; Internationale Viscose: 77, 76 $\frac{1}{2}$; Maekubec: 125 $\frac{1}{2}$, 118; Margarine Unie: 396 $\frac{3}{8}$, 430 $\frac{1}{2}$; Ned. Kunstzijdefabr.: 378, 361 $\frac{1}{2}$; Philips Gloeilampenfabr.: 910, 897 $\frac{1}{2}$; Ougrée Marihaye: 399 $\frac{1}{2}$, 387 (Gem. Bez. v. Aand); Separator: 160 $\frac{1}{2}$, 161 $\frac{1}{4}$; Zweedsche Lucifer Mij.: 386 $\frac{3}{4}$, 378 $\frac{1}{2}$.

Belangstelling heeft voorts de afdeling voor *mijnbouw-aandelen* getrokken. In het bijzonder was dat het geval met aandelen Boeton, welke in groote posten en tot stijgende prijzen uit de markt werden genomen. Aandelen Algemeene Exploratie Mij. veranderden niet veel, terwijl voor Billiton en voor Singkep Tin een dalende tendenz naar voren is getreden, in verband met de ontwikkeling van den tinprijs. Alg. Exploratie Mij.: 228 $\frac{1}{4}$, 223; Billiton te Rubriek: 550; Boeton Mijnbouw Mij.: 238, 266 $\frac{5}{8}$; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 97 $\frac{3}{8}$, 98 $\frac{3}{4}$; Ned. Surinaamsche Goud Mij.: 18 $\frac{1}{2}$, 19; Redjang Lebong: 150 $\frac{1}{2}$, 145 $\frac{1}{4}$; Singkep Tin Mij.: 299, 275.

Rubberaandelen hebben vrijwel buiten de belangstelling van de beurs gestaan. Bijna voortdurend viel aanbod waar te nemen, waarop slechts de aandelen van die ondernemingen, welke ook thee verbouwen, een uitzondering hebben gevormd. Tegen het einde van de berichtsweek scheen het nochtans, alsof de vraag iets groter was geworden. Amsterdam Rubber: 253 $\frac{3}{4}$, 252 $\frac{7}{8}$; Deli Batavia: 160, 160 $\frac{1}{2}$; Hessa Rubber: 315 $\frac{1}{4}$, 296; Indische Rubber: 256, 241 $\frac{1}{2}$; Java Caoutchouc: 145, 151; Kali Telepak: 262, 268; Kendeng Lemboe: 325 $\frac{1}{2}$, 338 $\frac{1}{2}$; Majanglanden: 271, 261 $\frac{1}{2}$ (ex claim ad f 40); Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 255, 254; Oost-Java Rubber: 302 $\frac{1}{2}$, 320; R'dam Tapanoei: 99 $\frac{1}{2}$, 100 $\frac{3}{8}$; Serbadjadi: 191, 194 $\frac{1}{2}$; Sumatra Caoutchouc: 151 $\frac{1}{2}$; Sumatra Rubber: 201; Ver. Ind. Cultuur Ond.: 135 $\frac{1}{4}$, 145; Intercontinental Rubber: 10 $\frac{1}{4}$, 9 $\frac{7}{16}$.

Thee-aandelen hebben de gunstige gevolgen ondervonden van de opheffing van de invoerrechten voor thee in Engeland. Bij de zeer kleine markt, welke ten onzent voor deze fondsen bestaat, heeft het vervallen van verkooporders, resp. eenige uitbreiding van de vraag, aanleiding gegeven tot vrij belangrijke verbeteringen, welke zich echter niet ten volle hebben kunnen handhaven. Amsterdam Thee: 109 $\frac{1}{2}$, 114 $\frac{1}{4}$; Goalpara: 579, 599; Melangbong: 186, 189; Rongga Landbouw: 325, 333 $\frac{1}{4}$; Sedep: 525, 516; Sindang-sarie: 203, 194.

Na den sterken verkoopdrang, welke gedurende eenigen tijd voor aandelen in *tabaksondernemingen* heeft geheerscht, heeft deze afdeling ter beurze een verbetering kunnen behalen. Vooral geschiedde dit bij aandelen Deli Batavia, vervolgens ook bij aandelen Deli Maatschappij, terwijl Senembah en De Oostkust wat meer op den ach-

INDUSTRIËELE DISCONTO MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

LONDEN

BERLIJN

PARIJS

KOPENHAGEN

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL / 25.000.000.—

VOLGESTORT GEPLAATST EN RESERVES / 12.900.000.—

Financiering van den afzet van industriële producten.

DE Pandbrieven der Insulaire Hypotheekbank te Zierikzee behooren tot de beleggingsfondsen der Rijksverzekeringsbank en van het Kroondomein
Verkrijgbaar: 4 1/2 pCts. PANDBRIEVEN à 99%

tergrond zijn gebleven. Arendsburg: 609 1/2, 601; Besoeki Tabak Mij.: 514; Deli Batavia Mij.: 440 1/2, 453; Deli Mij.: 413 1/2, 415; Ngoepit: 310 (ex div. ad 16 pCt.): 335; Oostkust: 174 1/2, 173; Senembah: 464, 474; Temoeloes Landbouw: 440, 440 (ex div. ad 30 pCt.).

De suikermarkt was over het algemeen weinig geanimeerd. De verschillen zijn niet al te groot geworden, doch op sommige dagen was het moeilijk aandelen te plaatsen, zelfs tot tamelijk sterk verlaagde noteringen. Ten slotte is een licht herstel op te merken geweest. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 164, 160 1/2; H.V.A.: 629, 630 1/2; Javasche Cultuur Mij.: 380, 384 1/2; Kalibagor: 321, 310 (ex div. ad 16.9 pCt.); Maron: 235, 226; Moormann: 298, 278; Ned.-Ind. Suiker Unie: 235 1/2, 246; Poerworedjo: 83 1/2, 80 1/2; Sindanglaet: 385, 382 1/2; Suiker Cultuur Mij.: 236 1/2, 234; Tjoelis: 474, 464; Watoetoeelis Poppoh: 758, 768.

Scheepvaartandeelen hebben zich op den achtergrond bewogen. Bij uiterst geringe omzetten viel een lichte daling van het koerspeil waar te nemen. Holland-Amerika Lijn: 72 1/2, 68; Java-China-Japan Lijn: 149, 149 1/4; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 94 1/2, 92 1/2; Ned. Scheepv. Unie: 218 1/2, 217 1/2; Nievelt Goudriaan: 113 1/2, 113; Solleveld: 45; Stoomv. Mij. Nederland: 206, 204 1/2.

Aandeelen in petroleumondernemingen hebben zich evenmin krachtig doen gelden; aandelen Koninklijke hebben slechts geringe koerswijzigingen ondergaan. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 375 1/2; Geec. Holl. Petr. Mij.: 245; Kon. Ned. Petr. Mij.: 393 1/2, 393 1/2; Perlak Petr.: 199, 189 1/2; Peudawa: 38 1/2, 38 1/2; Marland Oil: 42 1/16, 42 15/16.

Bankaandeelen waren doorgaans vast van toon. Amsterdamsche Bank: 190, 192 1/2; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 83, 84 1/2; Incasso Bank: 123 1/2; Javasche Bank: 315; Koloniale Bank: 243, 239 1/2; Ned.-Ind. Handelsbank: 167 1/2, 165 1/2; Ned. Handel Mij.: 183 1/2, 184; R'damsche Bankverg.: 110 1/2, 110 1/2; Twentsche Bank: 143.

De Amerikaanse afdeling was onregelmatig, doch voor sommige soorten bestond bijna voortdurend vraag. Dit was o.a. het geval bij aandelen Bethlehem Steel Corporation. Anaconda Copper: 277, 279 1/2; Studebaker: 81 1/2, 82 1/2; American Smelting & Ref. Cy.: 311, 102 1/2 (Aandeelen in drieën gesplitst); U. S. Leather: 24 1/2, 25 1/4; U. S. Steel Corp.: 187 13/16, 185 1/2; Atchison Topeca: 198, 196 1/2; Baltimore & Ohio: 123 1/2, 123 1/2; Erie: 71 1/4, 71; New York Out. & Western: 26 13/16, 27; Southern Pacific: 125 1/2, 125 1/2; St. Louis & San Francisco: 115 1/2, 115 1/2; Union Pacific: 211 1/2, 212 1/2; Wabash Railway: 65 1/16, 65 1/2.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

23 April 1929.

Zooals reeds in ons vorige weekbericht kon worden vermeld, bevonden de graanmarkten in de uitvoerlanden en dientengevolge ook in Europa zich op 15 April nog in vaste stemming. In Noord-Amerika namelijk meende men van de op den volgenden dag in het Congres te Washington bekend te maken plannen omtrent steun aan den landbouw nog te mogen verwachten, dat die de vorming van een fonds tot stabilisatie en dus verhooging der graanprijzen zouden bevatten. De tarweprijzen te Chicago bleven zich op het sterk verhoogde prijspeil van den vorigen markttag handhaven en te Buenos Aires stegen de koersen een kleinigheid. Ondanks de vaste stemming echter was in Europa de omzet veel kleiner geworden, omdat men daar wenschte af te wachten, hoe de toestand zich verder zou ontwikkelen. Voor velen, vooral in Amerika, was het een verrassing, dat President Hoover op 16 April zeer afkeurig bleek te zijn van prijsstabilisatie door middel van regelings-aankopen en dadelijk was een hevige prijsdaling voor alle graansoorten aan de termijnmarkten te Chicago en Winnipeg het gevolg. In Europa heeft die prijsdaling geen herstel der vraag ten gevolge gehad, welke omstreeks het midden der vorige week zoo levendig was geweest, toen vooral in Platatarwe zeer groote zaken tot stand kwamen en verschillende invoerlanden ook hun inkoop van Manitoba's aanzienlijk uitbreidden. Wel heeft de markt van 17 April, die weder wat vaster was, tot eenigszins grootere zaken naar Engeland geleid, maar toen daarna de tarweprijzen in Noord-Amerika weder van een zeer flauwe stem-

ming blijk gingen geven, was het vertrouwen in den tarweprijs weder zeer gering en werden naar Europa weder weinig zaken gedaan. Aan het einde der week vertoonden de Noord-Amerikaansche termijnnoteringen een geheel ander beeld dan een week tevoren, waarbij duidelijk aan het licht trad, dat het uitvoeroverschot, dat in de Vereenigde Staten nog aanwezig is, een der aanleidingen is voor de voortzetting der prijsdaling. In Canada namelijk zijn de prijzen althans aanvankelijk niet zoo sterk gedaald als in de Vereenigde Staten. De Canadeesche uitvoer van den laatsten oogst is dan ook tot nog toe zeer veel grooter geweest dan in het overeenkomstige tijdperk van het vorige jaar en dientengevolge overtrof de op 31 Maart 1929 in Canada nog aanwezige voorraad dien van een jaar geleden lang niet zooveel als de oogst van 1928 dien van 1927. Dat is dus voor Canada een gunstige omstandigheid, waardoor de druk, welke reeds zoo lang is uitgegaan van de uitermate groote overschotten, waarover de exportlanden beschikken, in Canada niet meer zoo groot zou behoeven te zijn als geruimen tijd het geval is geweest. Minder hoopvol ziet het er in de Vereenigde Staten voor houders van tarwe uit. Men heeft zich daar gedurende langen tijd weinig moeite gegeven voor export, toen de berichten omtrent den stand der wintertarwe minder gunstig waren en tevens gedacht werd aan de mogelijkheid van krachtadigen steun aan den Amerikaanschen landbouw. Men heeft toen steeds in de Vereenigde Staten de tarwe te hoog in prijs gehouden om export van eenige beteekenis mogelijk te maken en nu is dientengevolge de zichtbare voorraad ten Oosten van het Rotsgebergte dubbel zoo groot geworden als in vorige jaren. Uitvoer van deze groote hoeveelheid tarwe zal slechts mogelijk zijn, indien men zich regelt naar de concurrentie van het Zuidelijk halfroond en Canada. Dit alles heeft sterk medegewerkt tot prijsverlaging aan de termijnmarkt te Chicago, welke invloed zich natuurlijk ook dadelijk te Winnipeg sterk deed gevoelen. Ook de gunstige berichten omtrent het in Europa te veld staande wintergraan werken in die richting, terwijl van de klachten over laten uitzaai van het zomergraan in verschillende Europeesche landen geen merkbare steun uitging evenmin als van de kans, dat Rusland in dit seizoen nog broodgraan zal moeten invoeren. De verschepingen naar Europa zijn deze week klein geweest en dientengevolge heeft de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid weder vermindering ondergaan, zoodat die nu iets kleiner is dan in het vorige jaar. President Hoover's weigering om op kosten van den belastingbetaler de prijzen voor graan op te drijven heeft ook op 22 April de prijzen in Amerika weder sterk gedrukt en de markt sloot te Chicago 9 a 10, te Winnipeg 7 a 8 dollarcent per 60 lbs. lager dan een week tevoren, toen in den loop van ongeveer 10 dagen verhoogingen van resp. 5 a 6 en 3 a 4 cent tot stand waren gekomen.

De Argentijnsche termijnmarkten hebben weder weinig gefluctueerd en evenmin als in de voorafgaande week de zeer vaste stemming in Noord-Amerika prijsverhoging van eenige beteekenis veroorzaakte, is deze week het prijspeil belangrijk ingezakt. Eerst op 22 April kwam daarin verandering en het slot was op dien datum 20 centavos per 100 KG. lager dan op den 15den.

Rogge is evenals tarwe deze week in Noord-Amerika al spoedig in prijs gedaald, maar tot een hevige prijsverlaging kwam het pas in de laatste dagen der week; hetgeen behalve aan de zeer flauwe tarwemarkt voornamelijk weder is toe te schrijven aan gebrek aan belangstelling in Europa in overzeesche rogge. In verband met de iets betere belangstelling in Europa voor Noord-Amerikaansche rogge zijn de verschepingen uit Amerika deze week wat grooter geweest dan tevoren. Zij waren voornamelijk voor Duitschland bestemd, doch ook daar blijft de vraag gering.

Duitschland beschikt namelijk nog altijd over veel grotere hoeveelheden rogge dan in andere jaren om dezen tijd en ontmoet daarvoor slechts beperkte belangstelling, al is dan ook van tijd tot tijd in sommige naburige landen de vraag naar Duitse rogge beter geweest, nu de voorraden uit de eigen oogsten daar verminderen. De Noord-Amerikaansche prijsverlaging heeft in Europa geen toename der vraag voor Noord-Amerikaansche rogge met zich gebracht en ook Plata-rogge is zeer moeilijk te plaatsen, terwijl het Duitse prijspeil eveneens vrij wat gedaald is. Een sterke prijsverlaging vond voor rogge te Chicago nog op 22 April plaats, waardoor de markt 11 a 13 cent per 56 lbs. lager sloot dan op den 15den.

Evenals tarwe was in Noord-Amerika op 15 April ook maïs nog vast en zelfs vond er op dien datum nog eenige prijsstijging plaats. Ook in Argentinië was de maïsmarkt vast en iets hooger en op de eerste dagen der week zijn dan ook in Europa nog weder stijgende prijzen voor spoedige Platamaïs betaald, waarbij zoowel in Nederland als in

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14/20 April 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	14/20 April 1929	Sedert 1 Jan. 1929	Overeenk. tijdvak 1928	1929	1928
Tarwe	39.203	513.347	688.093	3.159	49.355	20.376	562.702	708.469
Rogge	8.104	51.069	61.918	—	—	—	51.069	61.918
Boekweit	573	8.352	7.008	—	—	—	8.352	7.008
Maïs	10.565	232.431	342.243	11.967	74.793	76.576	307.224	418.919
Gerst	8.874	134.099	110.862	204	802	3.240	134.901	114.102
Haver	7.460	68.665	62.656	—	1.929	—	70.594	62.656
Lijnzaad	—	50.756	69.353	10.789	126.147	135.605	176.903	204.958
Lijnkoek	2.715	64.671	74.991	—	100	652	64.771	75.643
Tarwemeel	2.146	28.701	40.629	954	10.357	15.278	39.058	55.907
Andere meelsoorten	1.238	4.077	4.338	—	—	—	4.077	4.338

België en Duitsland voor afgeladen en spoedig te beladen looten zeer goede kooplust bestond. Op 16 April echter was ook maïs te Chicago uitermate flauw en ofschoon dit niet dadelijk in Argentinië werd gevolgd, werd toch het vertrouwen in den maïsprijs in de Europeesche invoerlanden spoedig veel slechter met afname van den ondernemingslust. Geleidelijk is daarna de markt in steeds flauwere stemming geraakt. In Nederland is de detailvraag zelfs zeer onbevredigend geworden en ofschoon voor Noord-Amerikaansche maïs de prijzen zich hier steeds aanzienlijk beneden die van Platamaïs evenals beneden die van de Amerikaanse noteringen bevinden, ondergingen die toch telkens nog weder verdere verlaging. Weliswaar komen van Noord-Amerika geen nieuwe zaken tot stand en wordt slechts zeer weinig Noord-Amerikaansche maïs naar Europa verscheept, doch de nog altijd aanzienlijke voorraden, welke in de Nederlandsche havens aanwezig zijn, drukken daar ten zeerste de markt. Voor beschikbare oude Platamaïs is aanvankelijk de vraag op het vasteland beter geweest dan te voren en van de daar opgeslagen voorraden is dan ook een flink gedeelte geplaatst, hetgeen tot prijsstijging leidde, doch later is ook hiervoor de belangstelling sterk verminderd. De Argentijnsche termijnmarkten zijn geleidelijk voor maïs wat gedaald, doch een nog vrij wat sterkere verlaging hebben de prijzen ondergaan, waartoe in Europa nieuwe Platamaïs op aflading gedurende de zomermaanden te koop was. De premie voor spoedige posities heeft zich echter vooralsnog vrij goed kunnen handhaven. De prijsverlaging aan de Argentijnsche termijnmarkten heeft sedert de vaste markt van 15 April 20 à 25 centavos per 100 KG. bedragen, terwijl te Chicago de maïsprijs 3½ à 4½ dollarcent per 56 lbs. gedaald is.

Zuid-Afrika, waar de oogstvooruitzichten goed blijven, is eveneens telkens goedkoper met maïs van den nieuwen oogst aan de markt gekomen. Verscheept wordt er tegenwoordig uit Zuid-Afrika slechts weinig, doch ook voor stoomende partijen is de markt zeer slecht en zijn slechts zeer onbevredigende prijzen te maken.

Voor gerst was aanvankelijk evenals voor de meeste andere graansoorten de vraag in Europa beter geworden, vooral in Duitsland en Nederland, en zoowel uit Canada als uit de Vereenigde Staten en ook uit Noord-Afrika kwamen meer zaken tot stand, terwijl ook Platagerst beter te plaatsen was. Ook hierin echter is bij de algemeene flauwere markt spoedig weder verandering gekomen en te zamen met geregelde prijsdaling aan de termijnmarkt te Winnipeg was ten slotte Noord-Amerikaansche gerst aanzienlijk goedkoper te koop met sterk verminderden kooplust. Ook in gerst zijn in deze week de verschepingen klein geweest, doch de uit Noord-Amerika naar Duitsland verscheepte hoeveelheid was toch altijd nog van flinken omvang.

Ook voor haver zijn in Amerika de prijzen in de tweede helft der week vrij wat verlaagd en in tegenstelling met de meeste andere graansoorten heeft die verlaging althans naar Nederland en ook naar Duitsland tot toename in de zaken geleid. Voor Canadeesche haver bestaat ten minste in sommige Europeesche landen gedurende de laatste dagen meer vraag, nu de prijsverlaging samenvalt met de meestal in dit jaargetijde in Europa toenemende behoefte aan buitenlandsche haver. In Argentinië hebben de haverprijzen weinig verandering ondergaan en ook Duitse haver is niet veel goedkoper geworden. Daarin worden zoowel naar de Oostelijke havens der Oostzee als naar Nederland en België vrij geregeld zaken gedaan, doch van werkelijk groote beteekenis zijn deze niet.

SUIKER.

De betere toon, die de vorige week op de suikermarkten heerschte en die toegeschreven moet worden enerzijds aan de verwachting, dat er in Engeland meer interesse zou ontstaan voor geraffineerde suiker na het bekend worden

van het Budget, welke slechts gedeeltelijk in vervulling kwam, en anderzijds aan het begin der speciale zitting van het Congres in Washington ter bespreking van de Farm Relief Bill en Tarief wetgeving, terwijl spoedig bleek, dat eene beslissing veel langer op zich zal laten wachten dan oorspronkelijk gedacht, maakte weder plaats voor een zwakkeren toon.

Nadat in Amerika Raffinadeurs en handel flinke partijen ruwsuiker kochten tot prijzen oplopend tot 2 d.c. & fr. New York op basis van Cubasuiker, verdeden de belangstelling en brokkelden prijzen weder af tot eene pariteit van 1.27/32 d.c.

Ook op de termijnmarkt te New York kwam dit verloop tot uiting en de markt sloot op de volgende noteringen: Mei 1.84; Juli 1.96; Sept. 2.04; Dec. 2.11 en Maart 2.18, terwijl de laatste notering voor Spot Centrifugals 3.64 was. De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 123.000 tons, de versmeltingen 75.000 tons tegen 54.000 tons in 1928 en de voorraden 488.000 tons tegen 450.000 tons.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1929	1928	1927
	Ton	Ton	Ton
Cubaansche prod. tot 7 April	4.400.000	3.750.000	4.120.000
Consumptie	27.622	25.368	42.000
Weekontv. afscheephavens...	211.529	139.871	142.146
Totaal sedert 1 Jan.	3.068.986	2.377.725	2.738.706
Weekexport	129.014	92.547	113.543
Totale export sedert 1 Jan.	1.653.653	1.106.759	1.324.152
Voorraad afscheephavens....	1.427.318	1.287.797	1.427.820
Voorraad Binnenland	1.291.407	1.346.907	1.339.294
Werkende fabrieken	122	85	97

F. O. Licht publiceert thans zijne volledige eerste raming van het in Europa met beetwortelen te beplanten areaal, welke raming natuurlijk in den loop der eerstvolgende maanden nog voor verandering vatbaar is:

	1929/1930	1928/1929
	Raming	H.A.
Duitsland	430.000	430.521
Tsjecho-Slowakije	240.000	250.475
Oostenrijk	30.000	27.836
Hongarije	68.000	65.503
Frankrijk	250.000	242.370
België	63.000	63.217
Nederland	52.000	65.255
Denemarken	30.000	41.200
Zweden	24.000	42.623
Polen	225.000	220.512
Italië	120.000	112.000
Spanje	80.000	75.000
Joegoslavië	60.000	61.500
Roemenië	42.000	50.000
Bulgarije	17.000	17.000
Gr. Brittannië en Ierland	99.000	77.270
Andere landen	21.000	17.673
Tot. Europa zonder Rusland....	1.851.000	1.859.955
Rusland	759.000	759.000
Tot. Europa incl Rusland	2.610.000	2.618.955

De voorspellingen van een ietwat grooteren uitzaai worden hierdoor niet verwezenlijkt.

In Engeland konden de noteringen op de termijnmarkt aanvankelijk tusschen 2½ d. en 3 d. verbeteren, waarna zij echter weder afbrokkelden en ongeveer op dezelfde cijfers als bij opening sloten. De laatste noteringen op de ruwsuikermarkt waren:

Mei Sh. 8¼; Aug. Sh. 8/10; Sept. Sh. 8/11; Dec. Sh. 9¼; Mrt. Sh. 9/6.

Op Java verkochten de V.I.S.P. nog een partijtje Hoofd-

suiker uit oogst 1929 tot f 11.50 per 100 KG. Op de markt voor tweedehands suiker liepen de noteringen voor ready suiker tusschen f ¾ en f 1.— terug, terwijl voor suiker op levering de prijs tusschen f ½ en f ⅝ daalde naar gelang van den termijn; de laatste noteringen waren:

Sup. ready	f 14.—
„ Mei	„ 13.62½
„ Juni	„ 12.75
„ Juli	„ 12.62½
Hoofdsuiker ready	„ 11.87½

De afschepingen in Maart bedroegen volgens officieele gegevens 156.000 tons.

Hier te lande liepen de prijzen op de termijnmarkt eveneens terug. Het slot was kalm op de volgende noteringen Mei f 12¼; Aug. f 13.—; Dec. f 13½ en Mrt. f 13¾, alles verkoopers, met koopers tot f ⅝ à f ¾ lager. De omzet bedroeg deze week 2300 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 17 April 1929.

De Amerikaansche katoenmarkt is gedurende de afgelopen week kalm geweest en prijzen hebben zich tusschen nauwe grenzen bewogen, zoodat gisteren April-futures sloten op 10.45 d., terwijl slot New York 5 tot 10 punten lager noteerde. Liverpool opent vandaag kalm met 3 tot 4 punten lager. De daling sedert het begin van de week voor Mid. American spot bedraagt 23 punten. Ook Egyptische katoen is flauwer in prijs. Liverpool spotsales bedroegen de vorige week totaal 33.000 balen, waarvan ruim een zesde Perukatoen. Het Amerikaansche totaal was iets over 19.000 balen, terwijl Egyptische en Soedankatoen een totaal van 4750 balen bereikte. Daar staat tegenover, dat de zendingen der vorige week aan Lancashire spinners ca. 46.000 balen bedroegen.

Over de Amerikaansche garenmarkt valt weinig goeds te zeggen. De vraag naar grove nummers verbeterd niet en wat medio nummers betreft, is de omzet nog beperkt. Slechts in enkele gevallen vernemen wij gisteren, dat verkoopers van behoorlijke hoeveelheden hadden plaats gevonden. Naar ringgarens bestaat weinig vraag. Gedurende de week zijn er flinke zaken gedaan in getwijfde bundelgarens voor binnenlandsch gebruik. Spinners van Egyptische garens klagen over de geringe vraag en er zijn uitsluitend verkoopen van kleine hoeveelheden mogelijk, waarvan het totaal aanzienlijk minder is dan de verminderde productie. Inderdaad schijnen vele verkoopers gisteren van meening te zijn geweest, dat het nog zeer te bezien valt, of de handel vroeger ooit zoo flauw is geweest. De cijfers

van den „Board of Trade” betreffende den export van katoenen garens, gedurende Maart verscheept, welke jl. Vrijdag gepubliceerd zijn geworden, geven een totaal aan van 13.535.700 pond, hetgeen 5.735.100 pond lager is vergeleken met dezelfde maand in 1927 en 1.968.000 pond lager vergeleken met 1928. Deze cijfers spreken voor zichzelf en bevestigen slechts den slechten toestand van den handel, hoewel men niet moet vergeten, dat de Paaschvacantie dit jaar gedeeltelijk in Maart viel.

De doekmarkt heeft wederom een rustige week doorgemaakt. Zaken, als een geheel genomen, zijn zeer teleurstellend. Hier en daar hooren wij van orders, die voor Indië zijn geplaatst en aanvragen wijzen uit, dat er door Calcutta meer belangstelling getoond wordt. Wat China betreft, spreekt men veel over den voorjaarshandel voor fancygoederen, doch wat actuele orders aangaat, schijnt de wensch de vader van de gedachte te zijn en koopers nemen nog steeds een afwachtende houding aan. Voor de Straits, Java en de kleinere markten, zijn diverse posten geplaatst, doch het valt moeilijk te beslissen, of voor een of andere markt de handel als algemeen beschreven kan worden. Prijzen zijn onveranderd, slechts dagelijks eenigszins varierend in verband met de stemming van het ruwe materiaal.

Liverpoolnoteringen	Oost. koersen 9 Apr. 16 Apr.
	10 Apr. 17 Apr. T.T. op Br.-Indië 1/5 1/5
F.G.F. Sakellaridis 18.90 18.30	T.T. op Hongkong 1/11 2/0
G.F. No. 1 Oomra 7,10 6,70	T.T. op Shanghai 2/6 2/6½

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '28 tot 12 Apr. '29	Overeenkomstige periode	
		1927/28	1926/27
Ontvangsten Gulf-Havens.	8849	7623	12104
„ „ Atlant.Havens.			
Uitvoer „ „ Gr. Brittannië	1705	1158	2274
„ „ „t Vasteland etc.	3990	4127	5466
„ „ „ Japan.....	1338	836	1485

Voorraden. (In duizendtallen balen).

	12 Apr. '29	Overeenkomstig tijdsp	
		1928	1927
Amerik. havens.....	1549	1620	2268.
Binnenland	679	803	888
New York	145	146	221
New Orleans	294	397	575
Liverpool	682	559	1048

STATISTISCH OVERZICHT

	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s. g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	Jaargemidd.	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	\$	%	Sh.	%	£
1925	17.20	100.0	13.075	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0
1926	15.91	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	194.75	83.4	360.50	77.9	17.90	165.74	1.89	112.5	86/6	118.5	58.1/-	93.5
1927	15.225	88.5	12.50	95.6	165.00	71.3	222.25	94.2	362.50	78.4	13.35	123.7	1.75	104.2	85/6	117.3	53.7/6	89.2
Februari	15.225	88.5	13.05	99.8	167.00	72.1	230.00	97.5	373.75	80.8	12.10	112.0	1.70	101.2	83/6	114.4	54.16/-	88.3
Maart	15.05	87.5	12.70	97.1	164.50	71.1	219.25	92.9	354.75	76.7	11.25	104.2	1.26	75.0	81/-	111.0	55.17/-	89.9
April	14.80	86.0	12.825	98.1	173.00	74.8	237.50	100.6	351.50	76.0	11.00	101.9	1.22	72.6	80/-	109.6	55.2/6	88.8
Mei	15.75	91.6	13.575	103.8	172.75	74.6	248.25	104.2	372.75	80.8	10.95	101.4	1.22	72.6	74/-	101.4	54.14/-	87.1
Juni	15.60	90.7	13.20	101.0	175.25	75.8	245.00	104.2	372.75	80.6	11.00	101.9	1.22	72.6	70/-	95.9	54.2/6	87.2
Juli	15.10	87.8	12.05	92.2	171.50	74.1	235.75	99.9	367.75	79.5	11.10	102.8	1.22	72.6	70/-	95.9	53.19/-	86.9
Augustus	14.875	86.5	11.45	87.6	178.50	77.1	252.50	107.0	368.25	79.6	11.05	102.3	1.22	72.6	69/-	94.5	55.5/6	89.0
September	14.70	85.5	12.15	92.9	179.50	77.5	233.25	98.8	369.50	79.9	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	54.13/-	88.0
October	13.725	79.8	11.45	87.6	178.75	77.2	230.50	97.7	359.00	77.6	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	55.5/-	89.0
November	13.45	78.2	12.125	92.7	184.75	79.8	233.25	98.8	349.75	75.3	10.65	98.6	1.22	72.6	65/-	89.0	59.1/-	95.1
December	13.40	77.9	12.575	96.2	201.00	86.8	246.25	104.3	348.25	75.6	10.60	98.1	1.22	72.6	65/-	89.0	60.2/-	96.8
1928	13.50	78.5	12.70	97.1	207.50	89.6	247.75	105.0	361.00	78.0	10.30	95.4	1.22	72.6	65/-	89.0	62.-/-	99.9
Februari	13.80	80.2	12.875	98.5	226.50	97.8	243.75	103.3	361.00	78.0	10.00	92.6	1.21	72.0	65/-	89.0	61.12/-	99.2
Maart	14.60	84.9	14.00	107.1	240.75	104.0	255.75	108.4	350.75	75.8	9.95	92.1	1.19	70.8	65/6	89.7	61.3/6	98.6
April	15.30	88.9	14.975	114.5	239.50	103.5	261.00	110.6	358.25	77.5	10.05	93.1	1.19	70.8	66/-	90.4	61.14/6	99.4
Mei	15.30	88.9	15.175	118.4	238.50	103.0	260.75	110.5	372.00	80.4	10.60	98.1	1.19	70.8	66/-	90.4	62.15/-	101.1
Juni	14.375	83.6	14.275	109.2	234.00	101.0	252.50	107.0	365.25	79.0	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	63.17/-	102.9
Juli	14.25	82.8	13.075	100.0	246.75	106.6	241.00	102.1	359.75	77.8	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	62.18/-	101.3
Augustus	12.00	69.8	12.625	96.6	214.75	92.8	226.75	96.1	350.75	75.8	10.05	93.1	1.21	72.0	66/-	90.4	62.10/6	100.7
September	11.65	67.7	11.575	88.5	198.75	85.9	198.25	84.0	350.75	75.8	10.00	92.6	1.21	72.0	66/-	90.4	63.8/-	102.1
October	12.275	71.4	12.27	93.8	218.50	94.4	189.50	80.3	366.00	79.1	9.95	92.1	1.19	70.8	66/-	90.4	65.12/-	105.7
November	12.325	71.7	12.075	94.4	227.25	98.2	185.50	78.6	386.25	83.5	10.20	94.4	1.18	70.2	66/-	90.4	67.18/-	109.4
December	12.30	71.5	11.90	91.0	220.25	95.1	180.50	76.5	373.75	80.8	10.10	93.5	1.18	70.2	66/-	90.4	70.3/-	113.0
1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	78.9	10.10	93.5	1.16	69.0	66/-	90.4	75.10/6	121.7
Februari	12.725	74.0	12.65	96.7	236.00	101.9	194.75	82.5	357.25	77.2	12.90	119.4	1.11	66.1	66/6	91.1	78.-/6	125.7
Maart	12.65	73.5	12.625	96.6	233.00	100.6	191.75	81.3	359.00	77.6	12.00	111.1	1.11	66.1	67/-	91.8	89.8/-	144.0
2 April	12.60	73.3	11.90	91.0	222.00	95.9	181.00	76.7	361.00	76.0	11.15	103.3	1.11	66.1	67/-	91.8	95.7/6	153.6
8	12.30	71.5	11.60	88.1	218.00	94.1	181.00	76.7	368.00	79.6	10.95	101.4	1.11	66.1	67/-	91.8	88.2/6	142.0
15	12.50	72.7	11.90	91.0	218.00	94.1	190.00	80.5	380.00	82.2	10.95	101.4	1.11	66.1	68/6	93.8	77.10/-	124.8
22	11.80	68.6	11.45	87.6	218.00	94.1	189.00	80.1	380.00	82.2	10.95	101.4	1.11	66.1	68/6	93.8	77.12/6	125.1

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

KOFFIE.

Ook deze week bleef de stemming aan de koffiemarkt onveranderd, dat wil zeggen: vrij vast doch tegelijk vrij stil. Over het algemeen kwam in de prijzen zeer weinig verandering, die van Brazilië liepen gedeeltelijk iets terug en bleven voor het overige geheel onveranderd, en Nederlandsch-Indië sloot na kleine schommelingen ten slotte op prijzen, geheel gelijk aan die van een week geleden.

Aan de termijnmarkt waren ook ditmaal de fluctuaties van zeer geringe beteekenis en bij het opmaken van dit overzicht zijn de noteringen voor de dichtbijzijnde maanden een fractie hooger à een fractie lager en voor de verder verwijderde maanden onveranderd à een fractie hooger dan in het vorig overzicht vermeld.

De officiële loco-noteringen bleven gehandhaafd op 65 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 54 ct. voor Robusta, doch de afzet was nog altijd beperkt. Vooral in den laatsten tijd was de stemming, niet alleen hier doch ook aan de andere consumptie-markten, zeer weinig geanimeerd, hetgeen voornamelijk is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat het tijdstip, waarop de nieuwe Brazil-oogst een aanvang neemt, langzamerhand begint nader te komen en thans met vrij groote zekerheid kan worden gerekend op een opbrengst uit de zes hoofdhavens van minstens ongeveer 20.500.000 balen (Santos 14.000.000 balen, Rio 4.000.000 balen, overige havens 2.500.000 balen), terwijl bovendien van verschillende zijden bevestigd wordt, dat de overvloedige regens, welke in den aanvang van het jaar zijn gevallen, zeer gunstigen invloed op de boomen hebben gehad, waardoor ook voor den volgenden oogst een zeer ruime opbrengst kan worden verwacht, ten minste wanneer het weder verder normaal blijft en door vorst of een anderen onvoorziene klimatologische invloed in deze vooruitzichten geen wijziging wordt gebracht. Dit alles is oorzak, dat de toekomst door velen met wantrouwen wordt tegemoetgezien, te meer daar in den laatsten tijd telkens berichten zijn opgedoken, volgens welke Brazilië moeilijkheden zou hebben ondervonden bij pogingen tot het verkrijgen in Londense en Amerikaanse bankierskringen van verdere middelen, noodig voor de doorvoering zijner prijs-politiek bij den aanvang van den volgenden oogst, die op 1 Juli begint. Het is aan te nemen, dat deze moeilijkheden minder te wijten zijn aan een ongunstig oordeel over de creditwaardigheid van Brazilië dan aan de duurte van het geld en aan de omstandigheid, dat de Braziliaanse handelsbalans op het oogenblik hoofdzakelijk is opgebouwd op een koffie-speculatie, die, zooals de statistiek aanwijst, er in den laatsten tijd niet gunstiger op geworden is. De koffie-uitvoer van Brazilië gedurende de eerste negen maanden van het loopende oogstjaar (1928/29) heeft bedragen 10.028.000 balen tegen 12.032.000 balen in dezelfde maan-

den, van 1927/28, hetgeen een vermindering beteekent van ruim 2.000.000 balen, en al mag nu de hooge prijs, waartoe in het loopende jaar verkocht is, een compensatie zijn voor de mindere hoeveelheid, welke tot uitvoer is gekomen, toch mag niet over het hoofd worden gezien, dat de spoedig te verwachten groote toeneming der onverkochte hoeveelheden in Brazilië voor de toekomst een bron van onzekerheid oplevert, te meer daar de koffie, die dit productieland dit jaar minder heeft uitgevoerd, door andere landen is geleverd en deze andere landen, zooals reeds vroeger is vermeld, onafgebroken bezig zijn hun productie op te voeren.

Volgens uit Brazilië ontvangen telegram zijn de dagelijksche aanvoeren in de haven van Rio voor de tweede helft van April door het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie gelimiteerd op 13.214 balen tegen 8906 balen in de eerste helft der maand.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 102/- à 104/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 106/6 à 108/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 78/3 à 79/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, April-verscheping, 42¼ ct.; Palembang Robusta, Mei-verscheping, 41¼ ct.; Palembang Robusta, Juni/Juli verscheping, 40 ct.; Benkoelen Robusta, Mei-verscheping, 43 ct.; Mandheling Robusta, Mei-verscheping, 45¼ ct., alles per ½ KG., eif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Maart
22 April	\$ 15,85	\$ 14,63	\$ 14,27	\$ 13,82
15 "	" 15,94	" 14,70	" 14,33	" 13,90
8 "	" 15,80	" 14,50	" 14,12	" 13,74
2 "	" 15,94	" 14,53	" 14,15	" 13,75

Rotterdam, 23 April 1929.

THEE.

De begrotingsrede van den Engelschen Minister van Financiën bracht de verrassing van algeheele afschaffing der invoerrechten op thee met ingang van 22 dezer, hetgeen den meesten invloed had op de prijzen der Nederlandsch-Indische thee, waarvoor tot dusverre 4 d. aan invoerrecht verschuldigd was, terwijl voor Britsch-Indische en Ceylon-thee slechts 3¼ d. moest worden betaald.

Reeds dadelijk stegen de prijzen voor de Java- en Sumatra-thee met ½ tot 1 d., welk prijs-avans ook in de Londense veiling van jl. Donderdag viel waar te nemen.

AN GROOTHANDELSPRIJZEN¹⁾

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colo- nial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.		THEE Afl. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ KG.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%				
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0		100,0	
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	2/-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2		103,8	
299.8/6	114,4	13,45	57,5	45,00	81,8	25,25	85,6	1/7,375	54,4	22,00	117,3	50	81,5	71	84,0	93,5		98,6	
309.8/6	118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	1/7,125	53,7	21,125	112,7	48,75	79,4	71,25	84,3	94,2		100,7	
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,625	110,0	48	78,2	70	82,8	92,9		99,0	
304.1/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5	92,3		98,4	
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	72,25	86,5	102,4		100,1	
298.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,375	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1		100,5	
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,625	99,3	47	76,6	84	99,4	97,4		100,5	
292 -/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	-	-	96,1		102,2	
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,875	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	96,8		101,3	
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,875	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8		100,3	
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4		99,4	
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,875	95,3	46	74,9	89,25	105,6	97,4		99,0	
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,375	92,7	46	74,9	84,5	100,0	98,7		97,6	
333.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8		98,4	
333.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,875	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1		99,6	
34.7/6	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-/9,375	26,3	16,875	90,0	47	76,6	74,25	87,9	98,7		101,4	
30.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	100,3	-/9	25,3	16,625	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1		101,3	
118.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-/9,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7		99,5	
111.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-/9,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5		97,7	
111.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-/9,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9		96,6	
114.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-/8,5	23,9	15,875	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5		95,7	
21.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-/8,8	24,7	14,625	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2		95,8	
332.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-/8,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5		96,3	
28.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-/8,5	23,9	13,925	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5			
22.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-/8,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2			
22.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,2			
21.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8			
19.12/6	83,8	20,95	90,1	43,75 ⁹⁾	79,5 ⁹⁾	27,50 ⁹⁾	92,4 ⁹⁾	-/11,25	31,6	13,75	73,3	54	88,0	-	-	-			
16.5/-	82,6	20,65 ⁸⁾	88,8 ⁸⁾	43,25 ¹⁰⁾	78,6 ¹⁰⁾	27,25 ¹⁰⁾	93,2 ¹⁰⁾	-/11	30,9	13,625	72,7	54	88,0	74,25 ⁹⁾	87,9 ⁹⁾				
03.7/6	77,7	20,70 ⁷⁾	89,0 ⁷⁾	43,00 ¹¹⁾	78,2 ¹¹⁾	27,25 ¹¹⁾	92,4 ¹¹⁾	-/10,75	30,2	13,50	72,0	54	88,0						
98.7/6	75,8	20,30 ⁶⁾	87,3 ⁶⁾					-/10	28,1	13,25	70,7	54	88,0						

1) Huidige officiële noteringswijze (Jan. 1928). 2) = Malting vóór de invoering van de huidige offic. noteringswijze (Jan. 1928). 3) Jaar- en maandgemiddelden afgerond op 1/8 pence. 4) 1 April 5) 5 April. 6) 12 April. 7) 19 April. 8) 4 April. 9) 11 April. 10) 18 April.

De cijfers van den Board of Trade weerspiegelen de afwachtende houding door den Engelschen binnenlandschen handel aangenomen.

De aanvoeren over Maart bedroegen 33 miljoen lbs. tegen 31 miljoen lbs. een jaar geleden. De invoer tot verbruik beliep slechts 23 miljoen lbs. tegen 35 miljoen lbs. in Maart 1928. De uitvoer ten bedrage van 8.6 miljoen lbs. was aanmerkelijk grooter dan verleden jaar, toen 6.5 miljoen lbs. werd uitgevoerd.

De voorraden per ulto. Maart waren in Engeland uiteraad hoog, t.w. 260 miljoen lbs.

Hieronder volgen de voorraadcijfers met die van verleden jaar ter vergelijking (in miljoenen lbs.):

	1929	1928
ulto. Januari	251	253
" Februari	254	250
" Maart	260	240

De a.s. Amsterdamsche veiling op Donderdag 25 dezer zal hoogstwaarschijnlijk een vast verloop hebben.
Amsterdam, 22 April 1929.

COFRA.

De markt opende zeer vast wegens groote dekkingsvraag. Toen deze voldaan was, liepen de prijzen tamelijk sterk terug. Het Oosten offereerde zoo lang de markt vast was vrijwel niets, doch toen het bleek, dat geen hogere prijzen meer te maken waren kwam het vrij sterk als verkooper uit.

De markt sluit met koopers voor:

Nederl.-Indische f.m.s. afscheep	April	....	f 26 ¾
" " " "	Juni	....	" 26 ¾
" " " "	Mei	....	" 26 ¾

STEENKOLEN.

Alhoewel de prijzen over het algemeen weinig neiging tot dalen vertoonen, heeft toch in Schotland een flauwte zich afgeteekend, die te denken geeft. De mineigenaren zijn bereid tot vergaande concessies, indien zij leiden kunnen tot het boeken van business voor de toekomst en dit kon wel eens de voorlooper zijn van een verlaging van prijzen over de geheele linie. In Zuid-Wales zal getracht worden minimum prijzen vast te leggen, die liggen boven die van verleden jaar, welke laatste hun praktische waarde sinds lang verloren hadden, daar de actuele prijzen er ver over heen gingen. Men wil trachten gelijktijdig te probeeren tot een gecontroleerde productie te geraken. Volgens de Tel. zouden besprekingen tusschen Deutsche en Hollandsche belanghebbenden ook voor Nederland geleid hebben tot bindende prijsafspraken. Een bevestiging hiervan is tot dusver niet te krijgen geweest.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 11.25
Durham Ongezeefde	" 11.90
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	14.50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians) ..	11.—
Yorkshire gewasschen Doubles	13.—
Westfaalsche Vefförder	13.—
" Vlamstukken I	14.—
" Smeenootjes	13.50
" Gasvlamförder	12.75
" Gietcookes	17.—
Hollandsche Eierbriketten	15.50

alles per ton van 1000 KG. franco station Rotterdam/Amsterdam.

Ongezeefde bunkercoke f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 10.95. Markt prijshoudend.
23 April 1929.

IJZER.

De positie van de Continentale ruwijzermarkt is vrijwel ongewijzigd gebleven sedert de verschijning van ons vorig overzicht.

De Cleveland-markt onderging een zoodanige verbetering, dat thans 1/6 boven den officieelen minimumprijs van 67/- genoteerd wordt.

Het Roheisenverband handhaaft zijn prijzen voor Mei. Volgens de laatste berichten heeft het O.S.P.M. (Frankrijk) den hematiëprijs voor de Noord-Fransche districten met 10 frs. verhoogd, terwijl het Westeuropeesch Gieterij-ijzerkartel wederom tot verhooging van eenige exportprijzen is overgegaan.

Op de staalmarkt was een verminderde activiteit op te merken.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Door de aanhoudende slechte positie der graanmarkt bleef ook in de afgelopen week de vraag naar tonnage slechts gering.

Van Halifax werd een April/Mei boot naar Antwerpen

of Rotterdam tegen \$ 0.11 voor zwaar graan bevracht, met de optie Hamburg tegen \$ 0.11 ½.

Van Montreal werden slechts 2 afsluitingen gemeld, al naar Havre en/of Duinkerken ad \$ 0.14 ½, één haven, en naar Antwerpen of Rotterdam ad \$ 0.13, beide voor 10/25 Mei laden. Tegen laatstgenoemd cijfer worden voor Mei laden verdere booten aangeboden, maar waarschijnlijk ten gevolge van verhoogde moeilijkheden bij den afzet op het Continent, toonen bevrachters momenteel geen belangstelling meer voor verdere tonnage. Wel is er behoorlijke vraag naar booten van Montreal naar de Middellandsche Zee voor April/Mei en Juni laden op basis van \$ 0.17 ½, er is echter in die richting niet gemakkelijk tonnage te verkrijgen, zoodat voor prompte booten misschien \$ 0.18/0.18 ½ te maken is.

Van de Northern Range zijn practisch gesproken geen definitieve orders, maar er bestaat kans een handige boot per eerste helft Mei tegen 2/6 d. per qtr. naar W.C.U.K. te plaatsen.

Suiker van West-Indië. Terwijl in 't begin der week een opleving viel te constateeren, met het gevolg dat, voor April en Mei laden, verschillende booten van 5/7500 ton van Cuba tegen 18/6 d. à 20/- d. (naar gelang van de grootte) en van 26/5200 ton van San Domingo tegen 19/6 d. à 21/- d. naar U.K./Continent gedaan werden, is de stemming thans veel flauwer en worden booten van 4000 tons en grooter tegen beduidend lagere vrachten aangeboden.

Graan van de Noord Pacific. Er werd deze week geen enkele afsluiting gedaan. Afladers trachtten verdere zaken op basis van 30/- van Portland of Puget Sound naar U.K./Continent voor Mei laden tot stand te brengen, maar tot nu toe tevergeefs.

Graan van La Plata. Ofschoon niet zoo veel als de vorige week, was het aantal afsluitingen nog zeer belangrijk en de vrachten bleven zeer vast voor alle posities. Prompte handige booten werden van de Bovenrivier naar U.K./Continent tegen 25/6 d. en per 1/15 Mei tegen 25/3 d. gedaan, terwijl booten van 7000 ton 10 pCt. in dezelfde richting per eerste helft Mei tegen 24/- d. en per Juni tegen 23/9 d. afgesloten werden. Van La Plata is een 7000 tonner per prompt ad 25/- d. naar Marseilles/Genua/Napels/Leghorn bevracht en een boot van gemiddelde grootte naar U.K./Continent ad 24/- d. Van Bahia Blanca werden groote booten per tweede helft Mei ad 21/- d. naar Antwerpen of Rotterdam en per Juni tegen hetzelfde cijfer naar Antwerpen/Hamburg Range gesloten.

Salpeter van de Westkust Zuid-Amerika. Bevrachters schijnen in 't algemeen nog voldoende lijnruimte voor dit seizoen te hebben en toonen derhalve nagenoeg geen belangstelling. De hoogste bieding voor 1000 ton per April was 18/6 d. netto naar Duinkerken, Antwerpen, Rotterdam, Hamburg.

Wat de boeking van het nieuwe seizoen betreft, zijn de bevrachters zeer terughoudend, waarschijnlijk met het oog op de binnenkort te houden besprekingen.

Barmah. Van een opleving is nog geen sprake. De eenige afsluiting dezer week betreft een 10.000 tonner naar Holland tegen 24/- d. per Mei.

Donau en Zwarte Zee. Van den Donau is onveranderd niets te doen. Van de Zwarte Zee wordt tonnage gezocht op basis van 13/- naar het Continent, 13/6 d. naar U.K. en 14/6 d. naar Scandinavië voor Mei laden, met de optie koeken tegen 1/6 extra.

Middellandsche Zee. De ertsmarkt is iets flauwer, terwijl het aanbod van tonnage vrij groot is. Volgende afsluitingen kwamen tot stand:

Bona/Rotterdam 4/10 ½ d.; Bona/Garston 7/3 d.; Bizerta/Newport Doek 6/- d.; Almeria Pier/Rotterdam 5/7 ½ d.; Almeria Harbour/Rotterdam 6/- d. Van Almeria naar Philadelphia werd verder een boot tegen 9/- d. bevracht.

De Fosfaat-vrachten zijn vast. Van Tunis naar Rotterdam is 7/3 d., van Bona naar Dublin 8/- d. betaald. Van Sfax naar Fransche Atlantische havens wordt onveranderd 5/6 d. genoteerd.

Van Alexandrië zijn per Mei voor groote booten onveranderd 9/6 d. per 60 cub. voet naar Hull en 11/- naar Londen en andere Britsche havens verkrijgbaar.

Noord-Spanje. In deze afdeeling ging meer om dan de vorige week en de vrachten vertoonen een lichte stijging. Van Bilbao naar Rotterdam zijn verschillende booten tegen 6/- d. gedaan, terwijl naar Duinkerken 6/3 d. betaald is. Verder werden afgesloten: Salta Caballo/Grangemouth 7/1 ½ d. en Castro Alen/Grangemouth 7/3 d.

Kolen van U.K. De markt was iets levendiger in alle richtingen. De vrachten naar Zuid-Amerika zijn vast, in 't bijzonder naar de La Plata, terwijl de vrachten naar Brazilië zelfs oplopend zijn, ten gevolge van de beperkende Quarantaine-voorschriften.